

Päätös
14.3.2025

1 (42)
18/2025
ISAVI/11866/2023

Ympäristöluvut

Asia

Hätinvirran lossin lauttapaikkojen ruoppaus, Puumala

Hakija

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 016 000
kirjaamo.ita@avi.fi
www.avi.fi/ita

Mikkelin päätoimipaikka
Raatihuoneenkatu 5, 6. krs
Mikkeli

Joensuun toimipaikka
Kauppakatu 40
Joensuu

Kuopion toimipaikka
Hallituskatu 12-14
Kuopio

Postiosoite: PL 2, 13035 AVI

Sisällysluettelo

1	Perustiedot	5
1.1	Hakemuksen vireilletulo	5
1.2	Luvan hakemisen peruste	5
1.3	Toimivaltainen lupaviranomainen	5
2	Asia	5
2.1	Taustatiedot	5
2.1.1	Sijainti	5
2.1.2	Oikeudet tarvittaviin alueisiin	5
2.1.3	Kaavoitus	6
2.1.4	Lupa ja sopimustilanne	7
2.2	Vesitaloushanke	7
2.2.1	Hankesuunnitelma	7
2.2.2	Nykytilanne	8
2.2.3	Ruoppausmassojen laatu ja haitta-aineet	9
2.2.4	Ruoppauksen kesto ja ajankohta	10
2.2.5	Ruoppausmassojen sijoittaminen	10
2.2.6	Ruoppaus- ja louhintatöiden suoritus	11
2.3	Ympäristön tila ja vaikutusarvio	13
2.3.1	Luonnonarvot ja luonnonsuojelu	13
2.3.2	Muinaismuistot ja kulttuuriperintö	13
2.4	Vesistö	14
2.4.1	Yleiskuvaus	14
2.4.2	Vedenkorkeudet ja virtaamat	14
2.4.3	Vesistön tila ja veden laatu	14
2.4.4	Kalasto ja pohjaeläimet	15
2.5	Vesistön käyttö	15
2.6	Arvio hankkeen vaikutuksista	16
2.6.1	Veden laatu ja vesistö	16
2.6.2	Kalakannat, kalastus ja pohjaeläimistö	16
2.6.3	Virkistyskäyttö ja naapurit	17
2.6.4	Suojelualueet ja luonto	17
2.7	Toimenpiteet haittavaikutusten vähentämiseksi ja arvio ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen käyttämisestä	18

2.8	Hyödyt ja menetykset	19
2.9	Tarkkailu	19
2.10	Muut tiedot	19
3	Käsittely.....	20
3.1	Tiedottaminen	20
3.2	Lausunnot.....	20
3.2.1	Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen lausunto.....	20
3.2.2	Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto	23
3.2.3	Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) lausunto	23
3.2.4	Väyläviraston sisävesiväylät -yksikön lausunto	24
3.2.5	Metsähallitus.....	24
3.2.6	Savonlinnan museo	25
3.2.7	Puumalan kunnanhallitus	25
3.2.8	Puumalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.....	26
3.3	Muistutukset ja mielipiteet	26
3.3.1	Järvi-Suomen Energia Oy	26
3.3.2	Puumalan saariston osakaskunta (623-876-16-7)	27
3.3.3	Täydennys	27
3.4	Selitys ja hakemussuunnitelman muutos.....	27
3.5	Lausunnot.....	29
3.5.1	Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen lausunto.....	30
3.5.2	Puumalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto.....	30
3.6	Selitys.....	31
4	Vesitalouslupa	36
4.1	Lupamääräykset	37
5	Ratkaisun perustelut	39
5.1	Vesitalousluvan ratkaisun perustelut	39
5.1.1	Hankkeen tarkoitus	39
5.1.2	Hankkeesta saatava hyöty.....	39
5.1.3	Hankkeesta aiheutuvat menetykset	39
5.1.4	Oikeus alueeseen.....	39
5.1.5	Luonnonarvot ja vesienhoitosuunnitelma	40

5.2	Lupamääräysten perustelut.....	40
6	Vastaus lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin.....	41
7	Sovelletut säännökset	41
8	Käsittelymaksu.....	41
9	Tiedottaminen.....	41
9.1	Päätös.....	41
9.2	Päätöksestä tiedottaminen.....	42
10	Muutoksenhaku	42
11	Liite.....	42
12	Asian käsittelijät	42

1 Perustiedot

1.1 Hakemuksen vireilletulo

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on 19.12.2023 Itä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut vesilain mukaista lupaa Hätingvirran lossin lauttapaikkojen ruoppaukselle Puumalan kunnassa.

1.2 Luvan hakemisen peruste

Hanke on luvanvarainen vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n 1 momentin 1) ja 8) kohtien perusteella.

1.3 Toimivaltainen lupaviranomainen

Itä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentin perusteella.

2 Asia

2.1 Taustatiedot

2.1.1 Sijainti

Hätingvirran lossi sijaitsee Puumalassa ja se liikennöi Puumalan lauttapaikan ja Niinisaaren lauttapaikan välillä yhdistäen Lintusalon saariston mantereeseen. Puumalan keskustasta on maantietä pitkin matkaa Hätingvirran lossille noin 10 km.

Ruoppausalue ja läjitysalue sijoittuvat kiinteistölle 623-876-16-7 Puumalan saariston osakaskunta.

2.1.2 Oikeudet tarvittaviin alueisiin

Ruoppausalue ja läjitysalue sijoittuvat kiinteistölle 623-876-16-7, Puumalan saariston osakaskunta. Varsinais-Suomen ELY-keskus informoi osakaskuntaa ennen hankkeeseen ryhtymistä ja pyytää osakaskunnalta suostumusta massojen läjittämisestä esitetylle vesiläjäytysalueelle. Suostumus toimitetaan aluehallintovirastoon ennen hankkeen alkamista.

2.1.3 Kaavoitus

2.1.3.1 Maakuntakaava

Hankealue sijaitsee Etelä-Savon maakunnassa, jossa on voimassa seuraavat maakuntakaavat (Etelä-Savon maakuntaliitto 2023)

- Etelä-Savon maakuntakaava 2010, hyväksytty maakuntavaltuustossa 28.5.2009, vahvistettu Ympäristöministeriön päätöksellä 4.10.2010 (YM2/5222/2009), lainvoima 19.8.2011 (KHO)

- Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaava, hyväksytty maakuntavaltuustossa 9.6.2014, vahvistettu Ympäristöministeriön päätöksellä 3.2.2016

- Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava, hyväksytty maakuntavaltuustossa 12.12.2016

Puumalan lauttapaikka ja ruoppausalue sijoittuu Hiekkoinniemen (ge 13.493) arvokkaan geologisen muodostuman ja Hätinniemen (pv 13.276) pohjavesialueen rajauksien sisäpuolelle. Lossiväylän poikki kulkee Lappeenranta-Savonlinna syväväylä (lvs 17.200) merkintä. Hankealue sijaitsee lisäksi matkailun kansainvälistämisen painopistealueen sisällä. Maakuntakaavoissa on lisäksi annettu koko maakuntaa koskevat määräykset ja kehittämisperiaatteet koskien turvetuotantoa, vähittäiskauppaa ja tuulivoimaa. Hanke on maakuntakaavan mukainen. Kohtuullisen suppea-alainen ruoppaus arvokkaan geologisen muodostuman ja pohjavesialueen reunalla ei hakijan näkemyksen mukaan vaaranna pohjaveden laatua.

2.1.3.2 Yleiskaava

Koko hankealue sijoittuu Lietvesi - Suur-Saimaan osayleiskaavan alueelle. Ruoppausalueet sijaitsevat vesialueella (W). Lossiväylän pohjoispuolelle on osoitettu uusi tieyhteys (Hätinvirran silta). Puumalan lauttapaikan ruoppausalue sivuaa maisemallisesti arvokasta aluetta (ma), arvokasta harju- aluetta tai muuta muodostumaa (ge) ja tärkeää tai vedenhankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta (pv). Niinisaaren lauttapaikan ruoppausalue sijoittuu osittain kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta merkittävälle alueelle (km-1). Läjitysalue sijaitsee vesialueella (W). Hanke on yleiskaavan mukainen. Ruoppausalueet eivät ole kovin laajoja eivätkä ruoppaukset hakijan näkemyksen mukaan vaikuta merkittävästi alueen maisemaan tai vaaranna pohjavesialuetta. Ruoppaukset eivät estä mahdollisen Hätinvirran sillan rakentamista myöhemmin.

2.1.3.3 Asemakaava

Hankealueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

2.1.4 Lupa ja sopimustilanne

Hätinvirran lossi on osa nykyistä Lintusalon maantietä 15123. Varsinais-Suomen ELY-keskuksella on pysyvä käyttöoikeus lossin tarvitsemiin tie- ja vesialueisiin. Itä-Suomen vesioikeus on 24.10.1966 päätöksellään myöntänyt Puumalan Eteläisen saariston yksityistien tiekunnalle luvan Hätinvirran lossin rakentamiselle (pätös 103/66/1, dnro ISY1966-Y-63). Hätinvirran lossin korvaamista sillalla on myös suunniteltu. Sillan yleissuunnitelma on hyväksytty vuonna 2006 ja tiesuunnitelman on ollut tarkoitus valmistua 2023. Hanke sisältyy Väyläviraston laatimaan investointiohjelmaan vuosille 2024–2031. Silloituksen toteutuminen on tästä huolimatta kuitenkin hyvin epävarmaa ja riippuu siitä, myönnetäänkö hankkeelle valtion budjettirahoitusta investointiohjelmakautena.

Lossiliikenteen jatkuvuus ja turvallisuus pitää varmistaa epävarmuuden vuoksi suunnitelluilla kunnossapitoruoppaustoilla. Suunnitteilla on lossin pohjoispuolelle sijoittuva viisiaukkoinen teräsbetonikantinen jatkuva liittopalkkisilta, jonka vapaa alikulkukorkeus on 24,5 m, hyödyllinen leveys 8,0 m ja kokonaispituus noin 413 m.

2.2 Vesitaloushanke

2.2.1 Hankesuunnitelma

Varsinais-Suomen ELY-keskus vastaa valtakunnallisesti maantielauttaliikenteen järjestämisestä sekä sisävesillä että merialueilla. Tavoitteena on parantaa liikenteen energiatehokkuutta ja vähentää lauttaliikenteen ilmastopäästöjä valtakunnallisesti vähintään 50 % vuoteen 2030 mennessä vuosien 2010–2015 keskiarvotasosta. Tähän liittyen Varsinais-Suomen ELY-keskus kilpailuttaa lauttaliikenteen liikennöintiä seuraaville sopimuskausille.

Maantielauttaliikenteen hankintastrategian tavoitteena on, että lauttakalusto uudistuu, lauttaliikenteen ympäristöystävällisyys paranee ja lauttapaikkojen painorajoitukset poistuvat. Sisävesikohteiden osalta tavoitteena on, että uusi lossikalusto aloittaa liikennöinnin vuosien 2026–2027 aikana. Uudet lautat ovat nykyisiä lauttoja suurempia. Tähän liittyen on tarpeen parantaa ja syventää olemassa olevia lossireittejä. Osa reiteistä on jo nykyisellään ahtaita tai matalia.

Tämä hakemussuunnitelma koskee Hätinvirran lauttaväylän parantamista. Kummankin lauttapaikan edustaa on syvennettävä ja levennettävä, jotta uusi lauttakalusto pystyy liikennöimään reitillä. Lauttapaikkojen edustat syvennetään haraussyvyYTEEN -4,0 m (vertailutaso N2000 +75,40 m).

Massoja syntyy yhteensä noin 3600 m³ ktr ja massat koostuvat pääosin keskitiiviistä ja tiivistä maalajeista. Ruopattavan alueen pinta-ala on

yhteensä noin 3300 m²tr. Massat läjitetään veteen Saimaan kanavan suu - Puumala väylän väyläalueella sijaitsevaan syvänteeseen noin kilometrin päähän lossista kaakkoon.

Suunnitelman koordinaattijärjestelmä on ETRS-GK28 ja vedenkorkeuden vertailutaso vesistön purjehduskauden aliveden taso N2000 +75,40 m. Vesiasteikkona on käytetty Lauritsalan vesiasteikkoa. Sisävesillä on käytössä edelleen myös NN-korkeusjärjestelmä, jonka mukainen vesistön purjehduskauden aliveden taso on NN +75,10 m. N2000- ja NN-järjestelmien välisen päätettyjen vedenkorkeuden vertailutasojen välillä on 0,04 m ero verrattuna järjestelmien väliseen todelliseen eroon, joka on 0,26 m.

2.2.2 Nykytilanne

Tällä hetkellä Hätinvirran lossireitillä liikennöivän lautan 157 suurin pituus on 36,3 m, suurin leveys 6,8 m, syväys 2,2 m ja hyötykuorma 60 tonnia. Henkilöautoja mahtuu kyytiin noin 14. Uusi lossi tulee olemaan jonkin verran nykyistä lossia suurempi ja kantavuuden on tarkoitus nousta 90 tonniin. Lossin operoinnista vastaa tällä sopimuskaudella Finferries. Lauttareitin pituus on 184 m ja matka-aika noin 1 minuuttia normaalioloissa.

Lossiyhteys aiheuttaa tienkäyttäjille keskimäärin 6 minuutin viiveen. Lossi liikennöi tarvittaessa ympäri vuorokauden lukuun ottamatta aikataulun mukaisia taukoja. Lossi on osa Lintusalon maantietä 15123, joka johtaa Puumalasta Niinisaareen ja edelleen Lintusaloon. Saaristossa sijaitsee vakituista asutusta, loma-asutusta, maatiloja ja saaristo on suosittu retkeily- ja virkistyskohde. Lossia käyttävät vakituiset asukkaat, kesäasukkaat ja turistit sekä raskas liikenne, joka koostuu pääosin maatala- ja puutavaraliikenteestä.

Lossi on ainut tieyhteys saarille. Vuonna 2021 lossin ajoneuvokuljetusten määrä oli yhteensä 108 853 ajoneuvoa ja vuonna 2022 yhteensä 97 985 ajoneuvoa eli vastaavasti keskimäärin 290 ja 268 ajoneuvoa/vrk. Syyskuussa 2022 laskennassa oli tosin katkos johtuen liikennelaskentatutkan rikkoutumisesta. Liikennemäärät vaihtelevat suuresti vuoden mittaan ja vilkkaimpaan aikaan heinäkuussa liikennemäärä on ollut keskimäärin noin 615 ajoneuvoa/vrk ja talvikuukausina noin 140–155 ajoneuvoa/vrk. Ylityksiä kertyi vuonna 2021 yhteensä 70 060 ja vuonna 2022 yhteensä 68 102.

Vesisyvyys Puumalan lauttapaikan edustalla on tällä hetkellä noin 3–6 metriä ja Niinisaaren lauttapaikan edustalla noin 3 metriä purjehduskauden aliveden tasosta. Lossiväylän syvimmissä kohdassa väylän keskiosalla vesisyvyys on noin 8–9 m. Lossiväylän pintamaalaji on Puumalan lauttapaikan puolella pääasiassa keskiteivistä (hiekkä) ja Niinisaaren lauttapaikan puolella tiiviimpää materiaalia (sora, moreeni)

2.2.2.1 Tehtävät toimenpiteet

Hätinvirran lossi liikennöi Puumalan lauttapaikan ja Niinisaaren lauttapaikan välillä yhdistäen Lintusalon saariston mantereeseen. Kummankin lauttapaikan edustaa on syvennettävä ja levennettävä, jotta uusi lauttakalusto pysyy liikennöimään reitillä. Lauttapaikkojen edustat syvennetään haraus-syvyyteen -4,0 m (vertailutaso N2000 +75,40 m). Massoja syntyy yhteensä noin 3 600 m³ktr ja massat koostuvat pääosin keskitiiviistä ja tiivistä maalajeista. Ruopattavan alueen pinta-ala on yhteensä noin 3 300 m²tr. Massat läjitetään veteen Saimaan kanavan suu - Puumala väylän väyläalueella sijaitsevaan syvänteeseen noin kilometrin päähän lossista kaakkoon.

2.2.2.2 Ruopattavat massat

Kohteelta ruopataan yhteensä noin 3 600 m³ktr molemmissa lauttarannoissa suunnitellulta reunalinjalta ja kalturien edustalta. Ruopattavan alueen pinta-ala on yhteensä noin 3 300 m²tr. Massoista noin 1 100 m³ktr (700 m²tr) sijoittuu Puumalan lauttapaikan edustalle ja noin 2 500 m³ktr (2 600 m²tr) Niinisaaren lauttapaikan edustalle. Ruopattavan kerroksen paksuus on Puumalan lauttapaikalla keskimäärin 1,6 m ja suurimmillaan 3,6 m ja Niinisaarella vastaavasti 0,9 m ja 3,2 m.

2.2.3 Ruoppausmassojen laatu ja haitta-aineet

Luotaustutkimusten perusteella alustava arvio ruopattavasta massasta Puumalan lauttapaikan edustalla on keskitiiviistä materiaalia (hiekkä) ja Niinisaaren lauttapaikan edustalla tiiviistä materiaalia (sora, moreeni). Kiviä esiintyy myös jonkin verran lauttarannoissa. Tähän hankkeeseen liittyen ei ole tehty kairauksia. Maalajiarvio perustuu pintamaalajitulkintaan, joka on muodostettu matalataajuusluotauksen sekä monikeilaluotauksen perusteella. Tulkinnassa hyödynnettiin monikeilaluotauksen pisteaineistosta muodostettua varjostettua syvyyskarttaa sekä backscatter-dataa, jonka perusteella voidaan arvioida pintamaalajia pohjasta palaavan signaalin voimakkuuden perusteella. Kohteelta on otettu yksi Ponar-näyte Puumalan lauttapaikan edustalta, näyte oli hiekkää. Toista näytettä lossiväylän keskiosalta ei saatu johtuen tiiviistä pinnasta. Ponar-näytteet on otettu ennen ruoppausuunnittelua eivätkä ne näin ollen sijaitse ruopattavilla alueilla. Mahdollinen kallio on tulkittu vain pintamaalajiksi.

Syvemältä kalliopintaa ei ole tulkittu, sillä porakonekairauksia kalliopin nan sijainnin varmistamiseksi ei ole tehty. Väylävirasto on teettänyt Hätinvirralla pohjatutkimuksia ainakin vuosina 1990 ja 2004 GTK:n pohjatutkimusrekisterin mukaan. Kairaukset eivät sijoitu ruoppausalueille. Puumalan lauttapaikan ruoppausaluetta lähinnä olevilla kairauspisteillä kovan pohjan taso on ollut noin +50...58 m. Niinisaaren ruoppausalueesta n. 20–50

metrin etäisyydellä olevilla kairauspisteillä kovan pohjan taso on ollut noin +67...72 m. Ruoppausmassojen haitta-ainepitoisuuksia ei ole tutkittu. Sedi-menttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (Ympäristöministeriö 2015) mukaan ”haitta-ainetutkimuksia ei edellytetä, mikäli toimintahistoriatietojen perusteella on ilmeistä, ettei alue sijaitse merkityksellisten kuormituslähteiden vaikutuspiirissä ja jos jompikumpi seuraavista ehdoista täyttyy: 1) ruopattava aines koostuu lähes yksinomaan hiekasta, sorasta tai kivistä, tai 2) kohteesta vuosittain ruopattava määrä ei ylitä 10 000 tonnia”. Hakijan arvion mukaan kohde täyttää ehdot, sillä hakijan tiedossa ei ole merkityksellisiä kuormituslähteitä, ruopattava kohde koostuu pääosin hiekasta ja karkeammasta materiaalista ja määrä on alle 10 000 tonnia. Lossiliikenteen päästöt vesistöön arvioidaan vähäisiksi.

2.2.4 Ruoppauksen kesto ja ajankohta

Ruoppauksen kestoksi arvioidaan noin 4–7 viikkoa, riippuen käytettävästä kalustosta ja työnaikaisista olosuhteista. Hankkeessa joudutaan suorittamaan ruoppaustöitä lauttapaikkojen edustalla. Puumalan puolella on käytössä varalauttapaikka, Niinisaaren puolella varalauttapaikkaa ei ole. Suurin osa ruoppaustöistä edellyttää lossin liikennöinnin keskeytystä, jotta työt voidaan suorittaa turvallisesti. Lossiliikenne voidaan pysäyttää klo 23:00–05:00 väliseksi ajaksi ruoppaustöitä varten. Klo 05:00–23:00 lossin on pysyttävä liikennöimään normaalisti. Väylän vesisyvyys ruoppauksen jälkeen on varmistettava, ennen kuin lossi aloittaa liikennöinnin.

2.2.5 Ruoppausmassojen sijoittaminen

Hakija on selvittänyt eri sijoituspaikkoja ruoppausmassoille ja päätenyt vesistöläjitykseen. Massojen läjityspaikaksi pyrittiin löytämään Väyläviraston vesiväylän väyläalueella sijaitseva hyvän läjityspaikan kriteerit täyttävä syväne kohtuullisella etäisyydellä ruoppausalueista. Näin läjitys kohdistuu jo ennestään vesiliikennekäytössä olevalle vesialueelle ja kuljetusmatkat pysyvät lyhyinä. Sijoituspaikan valinta perustuu siihen, että tiedossa ei ollut ruoppausalueiden läheisyydessä maalla sopivaa paikkaa massojen sijoittamiselle. Hakijan hallinnassa on ruoppausalueen läheisyydessä ainoastaan tiealuetta, joka ei sovellu tällaisen massamäärän sijoittamiseen. Lauttarantoihin ei tämän hankkeen yhteydessä kohdistu rakennustöitä, joten massoja ei voida hyödyntää lauttarantojen rakenteissa. Massojen sijoituspaikka on pyritty löytämään mahdollisimman läheltä ruoppausaluetta. Lyhyt kuljetusmatka vähentää hankkeen aiheuttamia kuljetuksiin liittyviä päästöjä ja pienentää massojen kuljetuksista syntyviä kustannuksia. Esitetty vesiläjitysalue on tutkittu ja se täyttää tutkimusten perusteella hyvä läjityspaikan kriteerit. Alue on reunoiltaan rajattu syväne, jolta löytyy sedimentaatiopohjaa. Alueella ei esiinny merkittäviä virtauksia ja eroosiota tai ne ovat

vähäisiä. Alue on riittävän suuri läjitettäviin massoihin nähden, eivätkä ne aiheuta merkittäviä muutoksia pohjan topografiassa tai virtauksissa.

Traficomin syvyysaineistosta kartoitettiin kaksi potentiaalista syvännettä Väyläviraston omistaman Saimaan kanavan suu - Puumala väylän väyläalueella lähellä lossia. Alueille laadittiin tutkimuslinjat matalataajuusluotausta varten. Kaksi potentiaalista läjitysalueutta tutkittiin matalataajuusluotauksella ja lisäksi otettiin pohjanäytteet Ponar-noutimella. Toinen tutkittu alue sijaitsee lossin pohjoispuolella ja toinen noin 800 metrin päässä lossista etelään. Molemmat tutkitut kohteet täyttävät tutkimusten perusteella hyvän läjityspaikan kriteerit. Eteläisempi alue valittiin läjitysalueeksi, sillä vesialue ja väyläalue on laajempi kuin pohjoisella kohteella. Työskentelytilaa on tällöin paremmin ja virtaukset ovat pienempiä. Eteläisen alueen syvyydessä pintamaalaji on järviliejua ja liejukerroksen alla on savikerros ennen kovaa pohjaa.

Suunniteltu läjitysalue on laajuudeltaan 80 m x 150 m (12 000 m²). Läjitysalueen syvyys on tällä hetkellä noin 42–45 m. Läjitysalueen etäisyys lähimpiin rantoihin on 300–400 metriä. Läjitys tehdään korkeintaan tasolle -40 m N2000 +75,40 m ja läjitystilavuus tälle tasolle on noin 40 000 m³. Ruoppausmassoja syntyy ylikuoppaus ja löyhtyminen huomioiden noin 6 000 m³itd, joten läjitystilavuus on riittävä näille massoille. Saimaan kanavan suu - Puumala väylän haraussyvyys on läjitysalueella -5,2 m NN +75,10 m, joten läjityksellä ei ole vaikutusta väylän haraussyvyyteen. Massat kuljetetaan ruoppausalueilta läjitysalueelle proomulla. Kuljetuksiin käytetään Saimaan kanavan suu - Puumala väylää, jonka mitoitussyvyys on 4,2 m. Läjitysalue monikeilaluodataan töiden päätyttyä.

Hakija on hakemuksessa kuvattuun vesistöläjitykseen liittyen viitannut olemassa olevaan lupakäytäntöön, jossa lupa massojen läjitykseen vesialueelle on myönnetty.

2.2.6 Ruoppaus- ja louhintatöiden suoritus

Ruoppausmenetelmät ovat urakoitsijan päätettävissä seuraavilla poikkeuksilla:

- Hydraulista menetelmää ei ole kielletty, mutta ylijukuksutus proomuista, imuruoppaajien säiliöistä tms. on kielletty.

Olemassa olevien tietojen perusteella kohteella ei suoriteta louhintaa. Mikäli töiden edetessä kuitenkin ilmenee tarvetta louhintatöille, on niiden toteuttaminen suunniteltava tarkemmin ennen louhintatöihin ryhtymistä. Ruoppauskohteet monikeilaluodataan urakoitsijan toimesta.

Louhintakohteille ei ole laadittu erillistä tärinämittaussuunnitelmaa. Töiden alkaessa pidetään työmaa-alueella alkukatselmus ja aloituskokous, johon osallistuvat urakoitsijan ja rakennuttajan edustajat. Tilaisuudessa sovitaan työmaa-alueen käytöstä, työ- ja liikennejärjestelyistä, suojauksista ja aitauksista. Ennen katselmusta urakoitsijan on selvitettävä urakka-alueella olevat johdot ja kaapelit sekä säilytettävät rakenteet yms. Urakoitsijan tulee tarkistaa säilytettävien, suojattavien ja siirrettävien johtojen sijainti ennen ruoppaus- ja louhintatöitä.

Ennen töiden aloittamista pidettävässä kiinteistöselvityksessä (-katselmuksissa) tarkastetaan nykyisten rakenteiden kunto ja laaditaan pöytäkirja, johon merkitään mahdolliset halkeamat yms. ja valokuvataan rakenteiden kuntoon liittyviä yksityiskohtia. Kiinteistökatselmuksessa tulee olla edustetuna kaikkien vaikutusalueella olevien kiinteistöjen ja rakenteiden edustajat. Kohteessa tulee teettää louhinnan ympäristöselvitys, jossa määritellään louhinnan vaikutusalue, jonka perusteella tehdään tärinämittaussuunnitelma. Kiinteistökatselmusten yhteydessä kartoitetaan myös kaivot ja otetaan tarvittaessa vesinäytteet ennen ja jälkeen louhintatöiden.

Välikatselmuksia pidetään tarpeen mukaan. Vastaanottotarkastus tehdään heti työn valmistuttua, ja havaitut puutteet on korjattava mahdollisimman pian. Kaikista katselmuksista laaditaan pöytäkirjat. Urakoitsija laatii määräysten ja turvallisuusohjeiden mukaisesti louhinta- ja räjäytystyösuunnitelman ja turvallisuussuunnitelman sekä tärinämittaussuunnitelman, jotka hyväksytetään tilaajalla ja viranomaisilla ennen töiden aloittamista. Louhintatöissä noudatetaan InfraRYL 17110 mukaisia ohjeita, mm. Räjäytystyöt 1991, täydennykset 2002, Raimo Vuolio ja RIL 253–2010 Rakentamisen aiheuttamat tärinät.

Louhinnat on suoritettava niin pienissä osissa ja sellaisilla menetelmillä, ettei rakenteille ja laitteille tuoteta vahinkoja. Louhintatöistä aiheutuvan roskaantumisen vähentämiseksi panoslangat ja mahdollisesti muut roskat on poistettava hankkeen vaikutusalueen vesi- ja ranta-alueilta.

Ruoppaus- ja louhintatöiden aikana tehdään seurantamittauksia ympäröivissä rakenteissa. Seurantamittauksina tehdään tärinämittauksia, painumamittauksia ja tarvittaessa mm. halkeamien leveysmittauksia. Seurantaan tulevat painumamittaus- ja halkeamien leveysmittauskohteet sekä mitattavat tärinämittauskohteet sovitaan urakoitsijan kanssa. Urakoitsija laatii seurantamittausohjelman rakennuttajan hyväksyttäväksi kiinteistökatselmuksen jälkeen.

2.3 Ympäristön tila ja vaikutusarvio

2.3.1 Luonnonarvot ja luonnonsuojelu

Hankealuetta lähin Natura2000-suojelualue on Lietvesi (tunnus FI0500024). Ruoppausalueelta on vesiteitse matkaa Natura2000-alueen rajalle yli 2 km ja läjitysalueelta yli 4 km. Lietveden suojeluarvot liittyvät erityisesti erittäin uhanalaisen saimaannorpan suojeluun sekä Saimaan melko luonnontilaisen ja karun järviluonnon säilyttämiseen. (Ympäristöhallinto 2023). Luukkolan kohdalla mantereella sijaitsee lisäksi Natura 2000-alue Puumalan suurisuo.

Hankealuetta lähin suojelualue on valtion omistama Suur-Saimaan ja Lietveden saarien luonnonsuojelualue (tunnus ESA300274), joka kattaa yhteensä 350 ha Lietveden saaria ja vesiä. Hankealueelta on matkaa yli 2 kilometriä suojelualueen lähimpään osa-alueeseen. Hankealue ei kuulu Lietveden rantojensuojeluohjelmaan, joka kattaa suuren osan Lietvedestä.

Lietveden vesiluonto käsittää avoimia selkävesiä sekä monipuolista saaristoa. Alueella on murroslaaksoja ja etelä-pohjoissuunnassa harjujakso. Metsätyypeistä esiintyy karuja ja kuivia kankaita, rannoilla kalliomännikköjä ja saarten sisäosissa rehevämpiä metsiä. Lietvesi kuuluu saimaannorpan keskeiseen elinalueeseen ja norppien määräksi on arvioitu noin 8–10. Myös saukkoja tavataan Lietvedellä. (Ympäristöhallinto 2023). Lietvesi ja hankealue kuuluvat Suomen tärkeään lintualueeseen eli FINIBA-alueeseen Saimaa-Lietvesi (aluekoodi 320099). FINIBA-alueen laajuus kattaa 95 850 hehtaaria laajan selkävesialueen Saimaalla.

2.3.2 Muinaismuistot ja kulttuuriperintö

Hankealueen ja lähiympäristön mahdolliset muinaisjäännökset ja kulttuuriympäristökohteet tarkistettiin Museoviraston ylläpitämistä tietokannoista (Museovirasto 2023). Puumalan lauttapaikan läheisyydessä Hätinniemen lounaiskärjessä sijaitsee mahdollinen muinaisjäännös (Hätinniemi, tunnus 1000044216). Kohde on kartoitettu arkistotutkimuksen yhteydessä ja ajoitettu 1800-luvulle. Arkistotietojen kuvauksen mukaan kyseessä on kolmella tolalla seisova kolmion muotoinen lautakummeli, jossa valkealla pohjalla kaksi vaakasuoraa tummaa raitaa. Kohdekuvauksen mukaan kohde on tarkastamaton ja kohteen suojelulaji pitää tarkastaa. Kohdetta ei havaittu tätä hanketta varten otetuissa peruskartoituksen valokuvissa. Muita kulttuurihistoriallisia kohteita ei sijaitse hankkeen vaikutusalueella. Ruopattavilla alueilla ja läjitysalueella ei ole suoritettu varsinaista vedenalaisen kulttuuriperinnön kartoitusta. Ruopattavilla alueilla ei peruskartoituksen yhteydessä kuitenkaan havaittu erityisiä kohteita pohjassa mittausaineiston analysoinnin yhteydessä. Läjitysalueella ei ole suoritettu mittausaineiston tarkempaa

analysointia. Mitään suurempia kohteita ei ole kuitenkaan havaittavissa luotausaineistosta.

2.4 Vesistö

2.4.1 Yleiskuvaus

Hankealue sijaitsee Lietvedellä, joka on Suur-Saimaaseen kuuluva järvi. Lietveden pinta-ala on 91 km², keskisyvyys 18 m ja suurin syvyys 52 m. Lietvedelle virtaa vettä Puumalansalmen kautta Pihlajavedeltä ja Haukivedeltä sekä pohjoisesta Luonterista. Lietvedeltä vedet virtaavat edelleen Etelä-Saimaaseen. Lietvedellä on sekä selkävesiä että sokkeloista saaristoa. Lietveden veden laatu on erinomainen. Lietvedellä tavataan erittäin uhanalaisia saimaannorppia. Suuri osa Lietvedestä kuuluu Natura 2000-alueeseen.

2.4.2 Vedenkorkeudet ja virtaamat

Havaitut vedenkorkeuden tunnusluvut Lauritsalan vedenkorkeusasemalla Saimaalla vuosina 1973–2022 ovat seuraavat (N2000).

HW ylin vedenkorkeus	+77,04 m
MHW keskiylivedenkorkeus	+76,45 m
MW keskivedenkorkeus	+76,10 m
MNW keskialivedenkorkeus	+75,73 m
NW alin vedenkorkeus	+75,26 m

2.4.3 Vesistön tila ja veden laatu

Vesipuitedirektiiviin perustuvan vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa pinta- ja pohjavesien hyvä tila. Käynnissä on vesienhoidon kolmas suunnittelukausi (2022–2027) ja vesistöille on laadittu vesienhoitosuunnitelmat vesienhoitoalueittain. Hankealue sijaitsee Vuoksen vesienhoitoalueella (VHA1) vesimuodostumassa Saimaa, Lietvesi (tunnus 04.112.1.001_a09). Vesimuodostuman pinta-ala on 12 601 ha. Vesimuodostuman tyyppi on Suuret vähähumuksiset järvet (SVh) ja toissijainen tyyppi Suuren humusjärvet (Sh).

Vesimuodostuman ekologinen tila on erinomainen eli ekologisen tilan tavoite on saavutettu. Kemiallinen tila hyvää huonompi johtuen bromattujen difenyylietterien pitoisuuksien ylittymisestä perustuen asiantuntija-arvioon. Vesimuodostumaan ei kohdistu merkittäviä paineita.

Hankealuetta lähin veden laadun seurantapaikka on Ympäristöhallinnon ylläpitämä Lietvesi 42 (tunnus 13021), joka sijaitsee noin 10 kilometriä hankealueesta luoteeseen Lietveden pääselällä. Veden syvyys näytepisteellä on

53 m. Tuoreimmat vedenlaadun seurantatulokset tältä seurantapisteeltä ovat heinäkuulta, elokuulta ja lokakuulta 2020.

2.4.4 Kalasto ja pohjaeläimet

Hankealue kuuluu Puumalan kalatalousalueeseen, joka kattaa Saimaan vesistöön kuuluvat Lietveden, Haapaselän, Naistenveden, Katosselän, Ristiveden, Ruokoveden, Liittokivenselän ja Petraselän. Kalatalousalueen yhteystiedot ovat liitteessä 12. Hankealueen kalastusoikeus kuuluu vesialueen omistajalle eli järjestäytyneelle osakaskunnalle, joka on Puumalan saariston osakaskunta. Osakaskunnan yhteystiedot ovat liitteessä 6. Lietveden kalasto edustaa karun veden kalastoa. Yleisimpiä kalalajeja ovat ahven, kuha, hauki, särki, muikku, lahna ja kiiski sekä istutuksista riippuvaiset kirjolohi, järvilohi, harjus, siika ja taimen. Hätinvirta on käyttö- ja hoitosuunnitelmassa mainittu harjusalueeksi. (Puumalan kalatalousalue 2020). Hankkeen toteutus ajoittuu todennäköisesti syksylle. Saimaalla esiintyviä syyskutuisia kaloja ovat ainakin muikku, lohi, taimen, saimaannieriä ja siika. Harjus sen sijaan kutee keväällä huhti-toukokuussa.

Lietvesi soveltuu hyvin kalastukseen ja siellä harjoitetaan sekä vapaa-ajan kalastusta että kaupallista kalastusta. Puumalan kalatalousalueella suosituimmat vapaa-ajan kalastajien käyttämät pyyntimenetelmät ovat verkko- ja katiskalastus sekä vapavälineillä tapahtuva kalastus. Yleisimpiä vapaa-ajan kalastajien saalislajeja ovat muikku, hauki, ahven ja kuha. Kaupallisia kalastajia toimii Puumalan kalatalousalueella 4–5 (ryhmä I) sekä muutama II-ryhmän kalastaja. Kaupallisesti eniten kalastetaan muikkua troolaamalla, lisäksi verkoilla kuhaa, haukea ja ahventa sekä rysäpyyntiä. Lietvedellä on voimassa kalastusrajoituksia uhanalaisen saimaannorpan sekä uhanalaisten järvilohen, järvitaimenen ja nieriän suojelemiseksi. (Puumalan kalatalousalue 2020).

Vesimuodostuman tila on arvioitu pohjaeläinten osalta erinomaiseksi. Hankealuetta lähin pohjaeläinten seurantapaikka on Ympäristöhallinnon ylläpitämä Lietvesi 42 (tunnus 3861), joka sijaitsee noin 10 kilometriä hankealueesta luoteeseen Lietveden pääselällä. Veden syvyys näytepisteellä on 52–56 m.

2.5 Vesistön käyttö

Lietvesi on tärkeä virkistys- ja kalastusvesistö. Lietvedellä liikutaan niin veneellä, meloen kuin soutaen ja uimiseen sopivia rantoja on useita. Lietvedellä on useita suojelualueita. Retkeily on suosittua alueella ja siellä sijaitsee retkisatamia ja toimii luontomatkailuyrityksiä. Lietvedellä harjoitetaan sekä ammattikalastusta että vapaa-ajan kalastusta. Lietvedellä kulkee useita vesiliikenneväyliä ja kaupalliselle liikenteelle tärkeä Saimaan syväväylä kulkee vesistön läpi. Vesistössä harjoitetaan myös puutavaran uittoa.

2.6 Arvio hankkeen vaikutuksista

2.6.1 Veden laatu ja vesistö

Ruoppaus aiheuttaa vesistössä paikallisesti veden samentumista ja kiintoainoksen leviämistä. Vaikutusalueen suuruus riippuu ruopattavien massojen määrästä ja laadusta, ruoppausmenetelmästä ja vallitsevista tuuli- ja sääolosuhteista. Vaikutukset ulottuvat tyypillisesti korkeintaan muutaman sadan metrin päähän ruoppausalueesta. Voimakkainta samentuminen on ruoppausalueen välittömässä läheisyydessä. Koska ruopattavat massat ovat tiiviitä ja keskitiiviitä ja massamäärä verrattain pieni, merkittäviä samentumishaittoja ei arvioida syntyvän.

Läjityksen vaikutusalueen laajuus riippuu läjitettävän massan laadusta ja määrästä, läjityspaikan ominaisuuksista ja vallitsevista tuuli- ja virtausolosuhteista. Tyypillisesti vaikutusalueen laajuus on korkeintaan muutama sata metriä ja samentuman kesto lyhytaikaista. Läjityksen aiheuttama samentuma on suurimmillaan pohjan läheisessä vesikerroksessa. Läjitysalue on tutkimusten mukaan sedimentaatiopohjaa. Läjitettävät massat ovat tiiviitä ja keskitiiviitä, joten niiden leviäminen läjityksen yhteydessä arvioidaan melko vähäiseksi ja kulkeutuminen pitkän ajan kuluessa arvioidaan hyvin vähäiseksi. Läjitysalueen pohja on pehmeää ja läjityksen yhteydessä aiheutuu pehmeän pohjamassan leviämistä ja samentumista, joka on suurimmillaan pohjan läheisessä vesikerroksessa.

Hakijan näkemyksen mukaan veden laadun heikkeneminen on tilapäistä ja paikallista, joten hanke ei heikennä vesimuodostuman tilaa eikä se estä vesienhoidon tavoitteiden toteuttamista. Vesistövaikutukset ovat pääasiassa töiden aikaisia eikä pysyviä vaikutuksia synny. Hankkeessa toteutettu ruoppaus kasvattaa hieman poikkileikkauksen pinta-alaa Hätinvirrassa, jolloin virtausnopeus vastaavasti pienenee. Vaikutus on kuitenkin hyvin vähäinen.

Läjitysalue on syvä ja satoja metrejä leveä, joten läjityksen vaikutus virtaamiin on käytännössä merkityksetön huomioiden massamäärän. Hankkeella ei ole vaikutusta vedenkorkeuksiin. Puumalan lauttapaikan edustan ruoppausalue sijaitsee Hätinniemen pohjavesialueen reuna-alueella. Hankkeen ei katsota vaarantavan pohjavesialueen veden laatua, sillä ruoppausalue sijoittuu harjumuodostelman reunalle vesistön puolelle ja on pinta-alaltaan pieni pohjavesialueen kokoon nähden.

2.6.2 Kalakannat, kalastus ja pohjaeläimistö

Hankkeen aiheuttama melu ja veden samentuminen saattaa karkottaa kaloja lähialueelta ja häiritä kalojen ravinnon hankintaa. Hanke saattaa paikallisesti ruoppausalueiden läheisyydessä häiritä kalojen kutua. Mahdollisista kutualueista ei ole tarkempaa tietoa, mutta ne sijoittuvat yleensä

matalammille vesialueille ja rannoille. Kuitenkin myös lossiliikenne aiheuttaa melua ja virtauksia ruoppausalueella. Hanke saattaa vaikuttaa myös kalastukseen hankealueen läheisyydessä, mikäli kalat siirtyvät pois alueelta. Kalastolle ja kalastukselle aiheutuvat haitat ovat pääosin töiden aikaisia ja eikä hankkeen arvioida aiheuttavan merkittävää haittaa kalastolle ja kalastukselle. Ruoppausalueen ja läjitysalueen pohjaeläimistö tuhoutuu ruoppauksen ja läjityksen vaikutuksesta. Pohjaeläimistö palautuu tyypillisesti 2–4 vuoden kuluessa.

2.6.3 Virkistyskäyttö ja naapurit

Noin 500 metrin säteellä Puumalan lauttapaikan ruoppausalueesta sijaitsee kuusi lomarakennusta sekä useita muita pienempiä rakennuksia. Niisisaaren puoleisesta ruoppausalueesta sijaitsee kaksi vakituista rakennusta, yksi teollinen rakennus ja kolme lomarakennusta sekä useita muita pienempiä rakennuksia. Noin 500 metrin säteellä läjitysalueesta sijaitsee kahdeksan lomarakennusta, kaksi vakituista rakennusta sekä useita muita pienempiä rakennuksia. Hankealueella tai sen lähialueella ei sijaitse kartoille merkittyjä uimarantoja.

Työt saattavat aiheuttaa naapurikiinteistöjä ja yleistä virkistyskäyttöä haittaavaa veden samentumista ja melua. Haitta on kuitenkin tilapäistä ja sijoittuu pääasiallisen vesistön virkistyskäyttökauden ulkopuolelle. Lossin on päiväaikaan pystyttävä liikennöimään normaalisti, joten meluhaitta kohdistuu yöaikaan. Tästä saattaa syntyä haittaa lähiasutukselle, joka on kuitenkin hyvin vähäistä.

Lossiliikenne joudutaan yöaikaan keskeyttämään, jotta työt lauttapaikkojen edustalla saadaan suoritettua, mikä aiheuttaa haittaa lossin käyttäjille. Lossin käyttö yöaikaan on kuitenkin hyvin vähäistä. Lisäksi työt sijoittuvat kesäkauden ulkopuolelle, jolloin lossiliikenne on kesäkautta vähäisempää. Ruoppausalueet eivät sijoitu lossiväylää risteävän Saimaan kanavan suu - Puumala väylän väyläalueelle, joten ruoppaus ei aiheuta merkittävää haittaa väylällä kulkevalle vesiliikenteelle. Läjitysalue sijoittuu kyseisen väylän väyläalueelle ja läjitystyöt ja proomukuljetukset väylää pitkin toteutetaan siten, ettei niistä aiheudu haittaa väylän käyttäjille tai uittotoiminnalle. Läjityksillä ei töiden päätyttyä ole vaikutusta Saimaan kanavan suu - Puumala väylän käyttöön, sillä läjitysten ylätaso -40 m on selvästi väylän haraustason -5,2 m alapuolella. Merenkulun turvalaitteita ei sijaitse alle 50 metrin etäisyydellä läjitysalueesta.

2.6.4 Suojelualueet ja luonto

Hankealue sijoittuu suojelualueiden ulkopuolelle. Hankkeen kokoluokan ruoppaus- ja läjitystöiden vaikutusalue on tyypillisesti korkeintaan muutamia sata metriä työalueesta. Hankkeen ei arvioida vaikuttavan lähimpiin

suojelualueisiin ja Natura 2000-alueisiin, jotka sijaitsevat yli kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Hankkeen aiheuttama veden samentuminen ja melu saattaa häiritä alueella ajoittain tavattua uhanalaista saimaannorppaa. Saimaannorpan elinalue on kuitenkin hyvin laaja ja se pystyy siirtymään pois hankkeen vaikutusalueelta. Hankealue kattaa vain hyvin pienen osan saimaannorpan elinalueesta, joten hankkeen ei arvioida heikentävän saimaannorpan elinolosuhteita. Ruoppausta ei myöskään suoriteta ympäri vuorokauden, vaan työssä on useiden tuntien mittaisia taukoja. Linnustolle ei arvioida syntyvän merkittävää haittaa, sillä työt on tarkoitettu suorittamaan lintujen pesimäkauden ulkopuolella.

2.7 Toimenpiteet haittavaikutusten vähentämiseksi ja arvio ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen käyttämisestä

Hanke toteutusajankohta sijoitetaan kesäkauden ulkopuolelle. Tällöin hankkeen aiheuttamat haitat vesistön virkistyskäytölle, kalastolle, lintujen pesinnälle ja vesiluonnolle ovat vähäisempiä kuin kesäkaudella, joka on erityisen herkkää aikaa vesiympäristön kannalta. Myös lossin käyttö on kesäkauden ulkopuolella vähäisempää. Lossin on pystyttävä liikennöimään mahdollisimman vähin häiriöin hankkeen aikana.

Hankkeessa joudutaan suorittamaan ruoppauksia lauttapaikkojen edustalla ja varalauttapaikka on vain Puumalan lauttapaikan puolella. Lossiliikenne joudutaan keskeyttämään ruoppauksien ajaksi. Lossin käyttäjille aiheutuva haitta on pienin, kun lossiliikenne keskeytetään yöajaksi klo 23–05 ja työt suoritetaan silloin. Pelastusviranomaisilla on olemassa järjestelyt, joiden mukaan toimitaan hätätilanteissa lossin käyttökatkojen aikana.

Ruoppausmassan kuljetukset toteutetaan siten, ettei ruoppausmassoja pääse valumaan proomusta vesistöön. Väylää pitkin kulkeva proomureitti luodataan ennen ja jälkeen läjityksen ja varmistetaan, ettei sille ole päätynyt ruoppausmassoja. Ruoppauksia ja läjityksiä pyritään välttämään, jos virtausolosuhteet ovat esimerkiksi kovan tuulen takia poikkeuksellisen voimakkaat, mikä lisäisi ruoppausmassan leviämistä. Hanke toteutetaan hyvien urakointikäytäntöjen mukaisesti. Urakoitsija vastaa jätteen keräämisestä ja toimittamisesta jatkokäsittelyyn.

Työ suoritetaan asianmukaisella kalustolla, jonka kuntoa seurataan säännöllisesti. Urakoitsijalla on oltava öljyntorjuntavälineet öljyvahinkojen esitorjuntaan ja valmius niiden käyttöön. Ruoppausmassojen hyötykäyttö edustaa ruoppauksen parhaita käytäntöjä. Tiedossa ei kuitenkaan ollut lähi-alueella sopivaa kohdetta massoille, joten hankkeessa päädyttiin vesiläjitukseen. Läjitysalue on valittu siten, ettei sillä tai sen lähistöllä tiettävästi sijaitse herkkiä kohteita, kyseessä on ennestään vesiliikennekäytössä oleva alue ja alue on tutkimusten perusteella sedimentaatiopohjaa. Lähimmät rantakiinteistöt sijaitsevat yli 300 metrin päässä.

Ruoppausalueen ympäröimistä siltti- tai kuplaverholla ei ole suunniteltu tässä hankkeessa. Hankkeen massamäärät ovat verrattain pienet ja verhon käyttö jatkuvasti käytössä olevalla lossiväylällä olisi teknisesti haastavaa. Massat ovat tiiviitä ja keskitiiviitä, joten niiden leviäminen ja massoista aiheutuva veden samentuminen on melko vähäistä verrattuna löyhempiin maa-aineksiin. Hankkeesta tiedotetaan vesillä liikkujia ja lähialueen asukkaita. Töiden suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon alueella kulkeva vesiliikenne sekä uittotoiminta. Tarvittaessa työmaa-alueet merkitään siten, ettei niistä aiheudu vaaraa muulle liikenteelle.

Mikäli töiden yhteydessä havaitaan vedenalaiseen kulttuuriperintöön viittaavia kohteita, kuten kiinteitä muinaisjäännöksiä, irtaimia muinaisesineitä tai hylkyjä, ilmoitetaan niistä viipymättä Museovirastolle.

2.8 Hyödyt ja menetykset

Hankkeen merkittävin hyöty on se, että lossireittiä pystytään liikennöimään uudella suuremmalla ja vähäpäästöisemmällä lossikalustolla. Uuden kaluston myötä lossiliikenteen päästöt pienenevät ja lossin kantavuus kasvaa. Lauttapaikkojen edustan syventäminen ja leventäminen parantaa lauttapaikkojen liikennöitävyyttä ja matalat kohdat saadaan poistettua. Hanke parantaa lossiliikenteen kannattavuutta, sujuvuutta ja turvallisuutta. Hankkeen merkittävimmät haitat ovat ruoppauksen ja läjityksen aiheuttama veden samentuminen ja kiintoaineksen leviäminen, järvenpohjan häiriintyminen, melu ja keskeytykset lossiliikenteeseen. Haitat ovat tilapäisiä ja paikallisia.

2.9 Tarkkailu

Hankkeen vesistövaikutukset arvioidaan vähäisiksi johtuen verrattain pienestä massamäärästä ja melko lyhyestä kestosta. Hakija esittää vesistö-tarkkailuksi urakoitsijan tekemää samentuman laajuuden silmämääräistä tarkkailua päivittäin. Lisäksi pidetään kirjaa ruopatuista ja läjitetyistä massamäärästä ja massan laadusta. Hankkeen kalatalousvaikutukset arvioidaan vähäisiksi eikä kalataloudellista tarkkailua esitetä tehtäväksi.

2.10 Muut tiedot

Hakijan näkemyksen mukaan oikeudelliset edellytykset hankkeen toteuttamiselle ovat olemassa, koska:

- hankkeesta yleisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin (VL 3 luvun 4 §),
- hanke ei ole ristiriidassa kaavoituksen kanssa (VL 3 luvun 5 §),

- hanke ei aiheuta haittaa liikenteelle vesistössä, uitolle tai muulle kulku-yhteydelle (VL 3 luvun 13 §) ja
- hanke ei heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja (LSL 10 luvun 64 a §).

Hakijan näkemyksen mukaan hankkeesta ei aiheudu sanottavia vaikutuksia kalastolle ja kalastukselle, joten ei ole tarpeen määrätä kalatalousvelvoitetta tai kalatalousmaksua (VL 3 luvun 14 §).

Hakijan näkemyksen hankkeella ei ole merkittävää haitallista vaikutusta luontoarvoihin, suojelualueisiin, veden laatuun tai kulttuuriympäristöön. Hakijan arvion mukaan hankkeesta ei aiheudu korvattavia edunmenetyksiä.

3 Käsittely

3.1 Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi/) 5.4.–13.5.2024.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Puumalan kunnan verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

3.2 Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Liikenne- ja viestintävirastolta (Traficom), Väyläviraston sisävesiväylät -yksiköltä, Metsähallitukselta, Savonlinnan museolta, Puumalan kunnalta ja Puumalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

3.2.1 Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto

Lausunnossa on todettu, että hankealueella on voimassa Lietvesi – Suur-Saimaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava (8.12.2014). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Hätingvirkkan lossin lauttapaikkojen ruoppaus ja ruoppausmassojen vesistöläjitä voidaan toteuttaa maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n mukaisesti siten, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista.

Alueeseen saattaa liittyä muinaismuistolain rauhoittamia tai muita huomioitettavia kiinteitä rakenteita ja kerrostumia, minkä vuoksi Etelä-Savon alueelliselle vastuumuseolle (Savonlinnan museo) on varattava tilaisuus arkeologisen potentiaalin arvioimiseen sekä hankkeen ohjeistamiseen. Hankealue sijoittuu osin Hätinniemen puolella 2. luokan pohjavesialueelle pohjavesialueelle (Hätinniemi).

Alueella mahdollisesti sijaitsevia lähteitä ja lähteikköjä ei saa vahingoittaa (myös vedenalaiset) eikä erityisesti pohjavesialueen reunoilla mahdollisesti olevia vettä pidättäviä savikerroksia saa puhkoa. Pohjavesialueella sijaitsevan hankealueen mahdolliset lähteet, lähteiköt ja pohjavettä pidättävät savikerrokset tulee selvittää sekä tarvittaessa esittää riittävät toimenpiteet mahdollisten haitallisten vaikutusten lieventämiseksi.

Luonnonsuojelun osalta huomioitavaa, että mikäli läjittämisessä päädytään käyttämään itäistä läjitysaluetta, on läjitys tehtävä saimaannorpan pesintä- ja karvanvaihtoajan (1.1.–30.5.) ulkopuolella. Läntisen läjitysalueen osalta tätä vaatimusta ei ole, siitä katsoen lähimmät norpan pesät ovat riittävän etäällä. Muita hankkeeseen vaikuttavia lajitietoja alueelta ei ole.

Hätinvirta sijaitsee Saimaa, Lietvesi -vesimuodostumassa, joka kuuluu Suuret vähähumuksiset järvet (SVh) -järvityyppiin. Lietvesi on vesienhoidon ekologisessa tilaluokittelussa v. 2019 arvioitu olevan erinomaisessa tilassa. Lietvesi sisältyy vesienhoidon erityisalueisiin perusteena vesistön kuuluminen Natura2000-verkostoon (pääasiallisena kriteerinä saimaannorpan esiintyminen).

Hanke ei ennalta arvioiden vaaranna Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa 2022–2027 eikä Etelä-Savon pinta- ja pohjavesien hoidon toimenpideohjelmassa 2022–2027 Lietvedelle esitettyä erinomaisen tilan säilymisen tavoitetta. Ruoppaus- ja läjitystöistä aiheutuvan samentumisen ennakoidaan olevan lyhytaikaista.

Hanke tulee toteuttaa siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa tai häiriötä vesialueelle ja sen muulle käytölle. Rakentamisessa on käytettävä sellaisia työmenetelmiä ja kalustoa, että veden samentuminen ja meluhäiriöt jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Mikäli ruoppaus- ja läjitysaluetta ei pysty suojaamaan suojaverhouksella, tulee töissä käyttää sellaista ruoppaustekniikkaa ja kalustoa, jolla samentuminen on mahdollisimman vähäistä. Työalueet on siistittävä ja viimeisteltävä ympäristöön soveltuviksi.

ELY-keskus katsoo, että suunnitelmassa esitetty vesistötarkkailu ei ole riittävä ja esittää seuraavaa:

-Laajempi vesistövaikutusten tarkkailu on perusteltua siksi, että kyseessä on ekologiselta tilaltaan erinomaiseksi luokiteltu vesimuodostuma ja vesistöön kohdistuu merkittävää virkistyskäyttöä. Vallitsevan lupakäytännön mukaisesti sisämaan vesialueilla ei ole sallittu vesiläjitystä, joten vesistöön läjityksen vaikutuksista veden laatuun ei ole aiempaa tietoa alueen sisävesistä. Tarkkailun tarvetta lisää myös se, ettei töissä ole mahdollista käyttää hakemuksen mukaan siltti- tai kuplaverhoa massojen leviämisen estämiseksi.

-Ruoppausten ja läjitysten vesistövaikutusten tarkkailu tulee suorittaa ulkopuolisen puolueettoman tahon toimesta. Vesinäytteitä tulee ottaa ruoppausalueen yläpuolelta (kontrollipaikka), ruoppaus- ja läjitysalueelta sekä läjitysalueen ulkopuolelta eli vähintään neljästä (4) eri paikasta. Kultakin paikalta tulee analysoida sameus ja kokonaisfosfori sekä määrittää näkösyvyys. Näytteet tulee ottaa 1 m syvyydeltä, vesirungon puolivälistä sekä 1 m pohjan yläpuolelta. Näkösyvyyden mittaamisen osalta tulee käyttää siihen soveltuvaa ohjetta. Näytteet ja näkösyvyyden mittaus tulee ottaa ennen töiden aloitusta, töiden aikana vähintään kaksi (2) kertaa sekä kaksi (2) kertaa töiden päättymisen jälkeen (1 vrk ja 3 vrk töiden päätyttyä).

-Tulokset tulee raportoida Etelä-Savon ELY-keskukselle töiden lopettamisen jälkeen sisältäen tulosten tarkastelun lisäksi myös laboratoriotulosteet ja kartan havaintopaikkojen sijainnit.

-Poikkeuksellisten tilanteiden yhteydessä tai poikkeuksellisista tuloksista tulee ottaa yhteys valvovaan viranomaiseen jo töiden aikana mahdollisten lisänäytteiden tarpeen arvioimiseksi.

-Näytteenottajan tulee olla kyseiseen näytteenottoon sertifioitu ympäristönäytteenottaja. Vesinäytteet tulee analysoida akkreditoiduilla menetelmillä tarkkailualueelle soveltuvien SFS-EN standardien tai, jollei sellaisia ole käytettävissä, vastaavan tasoisten ISO-standardien, kansallisten tai kansainvälisten standardien mukaisesti.

-Vesinäytteiden käsittelyssä ja analysoinnissa tulee noudattaa Suomen ympäristökeskuksen raportissa 22/2016 (Näykki ja Väisänen, toim. Laatusuositukset ympäristöhallinnon vedenlaaturekistereihin vietävälle tiedolle, 2. painos) esitettyjä laatusuosituksia mm. määrittysrajojen ja säilytysaikojen suhteen.

-Vaikutustarkkailu voidaan hyväksyä lupapäätöksen yhteydessä em. muutoksilla täydennettynä. Tarkkailuohjelma tulee toimittaa Etelä-Savon ELY-keskukselle tarkistettavaksi ennen töiden aloittamista. Tässä yhteydessä voidaan vielä tarkentaa havaintopaikkojen sijaintia ja tehdä pieniä muutoksia tarkkailun toteuttamiseen.

Mikäli toimenpiteistä aiheutuu vähäistä suurempaa samentumishaittaa, on ryhdyttävä tarpeen vaatimiin toimenpiteisiin työtapojen muuttamiseksi sellaiseksi, että lisäsamentuminen voidaan ennalta ehkäistä. Lisäksi hakijan tulee pitää kirjaa ruoppaustyön ja läjityksen etenemisestä ja sen aiheuttaman samentuman leviämisestä.

Hankkeen aloittamisen ajankohta sekä lupapäätöksen antaja ja päivämäärä on etukäteen ilmoitettava Etelä-Savon ELY-keskukselle. Hankkeen valmistumisesta on kirjallisesti ilmoitettava Etelä-Savon ELY-keskukselle 60 vuorokauden kuluessa valmistumisajankohdasta.

3.2.2 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Lausunnossa on todettu, että hankkeesta aiheutuva melu ja veden sameaminen voi aiheuttaa kalojen karkottumista ja havaspyydysten likaantumista. Koska läjitettävät massat ovat enimmäkseen tiiviitä tai keskitiiviitä maalajeja, jäänee samentuminen vähäiseksi. Kalastus seisovilla pyydyksillä ruoppaus- ja läjitysalueiden välittömässä läheisyydessä ei lauttareitin ja syväväylän vuoksi liene myöskään erityisen vilkasta, ja haitta on joka tapauksessa tilapäinen ja verraten vähäinen. Kalatalousviranomaisen katsoo, että lupa voidaan yleisen kalatalousedun estämättä myöntää, eikä kalataloudellisen kompensaation tai tarkkailun määrääminen ole tarpeen.

3.2.3 Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) lausunto

Lausunnossa on todettu, että suunniteltu vesitaloushanke sijoittuu Väyläviraston ylläpitämän väylän läheisyyteen. Hankealueen välittömässä läheisyydessä ei ole merenkulun turvalaitteita.

Saimaan kanavan suu-Puumalan väylän väyläalueen sijaitessa lähellä hankealuetta, hankkeesta vastaavan tulee varmistaa, että rannan täyttöaineksen mahdollinen kasautuminen väyläalueella pysyy väylän haraustason (-2,2 m, NN +75,10 m) alapuolella. Tarvittaessa riittävä vesisyvyys väylällä tulee varmistaa mittauksin.

Mikäli hanke vaatii väylä- tai turvalaitemuutoksia, Traficom muistuttaa, että väylämuutoksiin sekä virallisten merenkulun turvalaitteiden poistamiseen tai siirtämiseen tarvitaan vesiliikennelain (782/2019) mukainen Traficomin lupa. Väylän ylläpitäjän tulee laatia Traficomille asianmukainen väyläesitys muutosten osalta, jonka pohjalta Traficom vahvistaa muutokset väyläpäätöksellään. Esitys väyläpäätökseksi -lomake on Traficomin verkkosivuilla (Liikenne > Merenkulku > Vesiväylät). Ohjeet väyläesityksen tekemiseen on esitetty seikkaperäisesti Väyläpäätösten hakeminen ja käsittely -ohjeessa, joka on ladattavissa Traficomin verkkosivuilla (Traficom > Vesiväylät Väylänpitäjille).

Traficom toimii Suomen merikarttaviranomaisena ja julkaisee Suomen meri- sekä järviolueilta painettuja ja elektronisia merikarttoja. Mikäli muutuneet kartoitustiedot (laituri, vesisyvyys-, aallomurtaja- ja rantaviivamuutokset) halutaan merkittäväksi merikartoille, hankkeesta vastaavan tulee toimittaa tiedot merikartoitukseen, sähköpostitse osoitteeseen: muutostiedot_merikartat@traficom.fi.

3.2.4 Väyläviraston sisävesiväylät -yksikön lausunto

Lausunnossa on todettu, että Väyläviraston ylläpitämä Saimaan kanavan suu - Puumala väylä (VL2 kauppamerenkulun 2-lk väylä), jonka mitoitussyväys on 4,2 m ja haraussyvyys 5,2 m mitattuna purjehduskauden alaverstaustasosta NWnav +75,40 m N2000, risteää Hätinvirran lossin kanssa. Lossirantojen ruoppaukset eivät ulotu väylälle asti. Suunniteltu läjitysalue sijaitsee riittävän suuressa syvänteessä väylällä.

Väylävirasto toteaa, että vesistötyöt tulee toteuttaa siten, että rahtiliikenteelle ja uitolle aiheutuva haitta on mahdollisimman vähäinen. Saimaan VTS-keskukselle(saimaa.vts@fintraffic.fi) tulee ilmoittaa töiden alkamisesta vähintään viikkoa aikaisemmin. VTS-keskukselta saa myös ajantasaiset tiedot syväväylän liikenteestä esim. uiton kulkemisesta.

Töiden aloittamisesta tulee ilmoittaa Väyläviraston kirjaamoon sähköpostilla kirjaamo@vayla.fi. Ilmoitukseen on merkittävä viitteeksi VÄYLÄ/2412/06.02.02/2024. Väylävirasto ei näe estettä suunnitelman mukaiselle lauttapaikkojen ruoppaukselle tai ruoppausmassojen vesiläjäytyselle.

Lausunnon ohien on liitetty hankealuetta osoittava merikarttaote.

3.2.5 Metsähallitus

Metsähallitus on lausunut saimaannorpan osalta seuraavaa.

Kunnostettavat lauttapaikat tai ruoppausmassojen läjitysalueet eivät sijoitu saimaannorpan pesätihentymäalueelle eikä hankkeen vaikutusalueella ole tunnettuja saimaannorpan pesäpaikkoja. Metsähallitus katsoo, ettei hankkeen toteuttamiselle ole estettä saimaannorpan suojelun näkökulmasta.

Lupahakemuksessa esitetään, että ruoppaus- ja läjitystyöt tullaan toteuttamaan 1.9.–30.4. välisenä aikana. Hankkeen toteuttamiselle ei ole em. aikavälillä ehdotonta estettä. Metsähallitus kuitenkin huomauttaa, että saimaannorpan esiintyminen ja pesiminen on myös hankealueen ympäristössä mahdollista. Tästä syystä hankkeen isommissa ruoppaus- ja louhintatöissä olisi suositeltavaa välttää saimaannorpan keskeistä lisääntymisaikaa (1.1.–30.4.), jolloin laji on myös herkin ruoppauksista aiheutuville häiriötekijöille.

3.2.6 Savonlinnan museo

Savonlinnan museo on lausunut, että hanke ei heikennä alueen maisemallisia arvoja eikä hankkeesta ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

3.2.7 Puumalan kunnanhallitus

Puumalan kunnanhallitus on todennut lausunnossaan, että Hätinvirran ruoppaaminen ja lossin korvaaminen uudella ja isommalla lossilla on yleisen edun vastainen ja hankkeesta saatava hyöty on vähäinen verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämiselle ei näin ollen ole edellytyksiä.

Luvan hakija ei ole esittänyt, mitä kustannuksia ruoppauksesta ja uuden isomman lossin hankinnasta ja ylläpidosta aiheutuisi. Hätinvirran sillan hankearvioinnin mukaan lossin vuosittaiset tienpitäjälle aiheutuvat ylläpitokustannukset ovat noin 736 000 € (toteuma v. 2021, lähde: ELY-keskus). Sillan valmistuessa lossin vuosittaiset kustannukset poistuisivat. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hankesuunnitelmassa ei huomioida myöskään sitä, että lossiliikenne saattaa sähköistyä. Sillan hankearvioinnissa todetaan, että ELY-keskus on arvioinut lossiliikenteen sähköistymisen tapahtuvan vuoden 2027 loppuun mennessä, mikäli siltaa ei toteuteta.

Sähköistäminen pienentää päästöjä merkittävästi, mutta tarkkaa arviota sähköisen lossin päästöistä ei ole. Ruoppauksesta aiheutuvat katkot tieliikenteelle ja syväväylälle ovat huomattavat. Ruoppaustoimien ja lossiliikenteen jatkumisen seurauksena ei myöskään poistu liikennöinnissä tapahtuvien katkosten ja odotusajan aiheuttama haitta tieliikenteelle. Tiedossa myös on, että puunuiton lisääntyessä katkosten määrä tulee kasvamaan.

Ruoppaus ja ruoppausmassojen läjitys vesialueelle aiheuttaa veden samentumisen, mistä aiheutuu haitta alueen runsaalle vapaa-ajan asutukselle, sillä monet alueen loma-asunnoista on ympärivuotisessa käytössä. Luvan hakijan hankesuunnitelma sisältää vanhentunutta tietoa, sillä siinä ei huomioida uutta lainvoimaista tiesuunnitelmaa eikä kunnan tekemää kaavapäivitystä. Liikenne- ja viestintävirasto on 13.12.2023 päätöksellään hyväksynyt liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisen tiesuunnitelman: Mt 15123 Hätinvirran lossin korvaaminen sillalla, Puumala. Tiesuunnitelma sai lainvoiman helmikuussa 2024. Puumalan kunta toteutti kaavapäivityksen siten, että kaava sai lainvoiman kesällä 2023.

Tiesuunnitelman mukaan Hätinvirran yli rakennetaan uusi silta, joka korvaa lossiyhteyden. Viisiaukkoisen sillan vapaa alikulkukorkeus on 24,5 m vedenpinnasta, hyödyllinen leveys on 8,0 m ja kokonaispituus noin 413 m. Tien linjaus ja korkeusasema laaditaan siten, että tien liikenneturvallisuus

paranee ja nopeustaso säilyy koko matkalla 60 km/h. Kiinteä yhteys mahdollistaa vapaan kulun saariston ja mantereen välillä sekä nopeuttaa ajoneuvoliikenteen liikkumista. Valittu vesiliikenteen alikulkukorkeus ei muuta kaupallisen alusliikenteen nykyisiä olosuhteita.

Hätinvirran siltahanke sisältyy Väyläviraston laatimaan investointiohjelmaan vuosille 2024–2031. Hankkeen kustannusarvio on noin 14,8 M€ (MAKU 145, 2020=100). Tienpitäjän näkökulmasta hankkeen keskeinen vaikutus on lossin vuosittaisilta noin 0,7 M€ liikennöintikustannuksilta säästyminen. 30 vuoden laskentakaudella lossin liikennöintikustannukset ovat suuremmat kuin sillan rakentamiskustannukset, joten hanke olisi kannattava pelkästään liikennöintikustannuksilta säästymisen vuoksi. Hanke on yhteiskuntataloudellisesti selvästi kannattava HK-suhteen ollessa 2,0. Suurin yksittäinen hyötyerä on lossin vuosittaisten liikennöintikustannusten poistuminen.

Muita merkittäviä hyötyeriä ovat odotus- ja matka-aikakustannukset, mistä saadaan säästöä, kun lossin aiheuttama viive poistuu. Sillan arvioitu käyttöikä olisi tiesuunnitelman mukaan 100 vuotta.

Lausunnossa todetaan, että Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hankesuunnitelma on vahvasti ristiriidassa Pohjois-Savon ELY-keskuksen toteuttaman tiesuunnitelmatyön kanssa. Tuoretta tiesuunnitelmaa sillan rakentamiseksi ei tule päästää vanhenemaan. Varsinais-Suomen ruoppausuunnitelma siirtäisi sillan rakentumista vuosiksi eteenpäin, jolloin puolestaan tiesuunnitelma väistämättä menettäisi ajantasaisuuttaan. Yhteiskuntataloudellisesti kannattavinta ja rationaalisinta olisi edistää sillan rakentumista Hätinvirtaan.

3.2.8 Puumalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Puumalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei se jätä erillistä lausuntoa asiaan, vaan yhtyy Puumalan kunnan kunnanhallituksen lausuntoon.

3.3 Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty kaksi muistutusta.

3.3.1 Järvi-Suomen Energia Oy

Muistutuksessa on ilmoitettu, että muistuttajalla on hankealueella käynnissä sähköverkon saneeraustyöt ja työt valmistuvat 08/2024.

3.3.2 Puumalan saariston osakaskunta (623-876-16-7)

Osakaskunta on todennut, että sen hoitokunta päätti yksimielisesti olla antamatta suostumusta ruoppaus- ja läjitystöille, koska Hätinvirtaan on järkevämpää rakentaa uusi silta. Sen H/K-luku on peräti 2,0 ja tiesuunnitelma sekä kaava ovat lainvoimaisia. Muistutuksessa on myös todettu, että Saimaaseen ei pitäisi ylipäätään tehdä järvivettä samentavia läjityksiä, Hätinvirrallakin työt haittaisivat harjuksen herkkää kutualuetta ja loma-asutusta ja ne voisivat mitätöidä myös välttämättömän siltahankkeen toteutumisen. Isomman lossin sijaan tulisi rakentaa silta.

3.3.3 Täydennys

Hakija on 6.6.2024 ilmoittanut aluehallintovirastolle seuraavaa.

Hätinvirran vesiläjitysalueen kiinteistönomistajan (623-876-16-7, Puumalan saariston osakaskunta) suostumusta vesistöläjitykselle on pyydetty osakaskunnan ilmoittaman yhteyshenkilön kautta. Osakaskunta ei anna suostumusta vesistöläjitykselle.

Hakija pyytää käyttöoikeutta vesiläjitysalueeseen vesilain 2 luvun 12-13a §:ien mukaisesti. Hakija ei esitä käyttöoikeudesta maksettavaksi korvausta. Puumalan saariston osakaskunnan kiinteistön 623-876-16-7 vesipinta-ala on 3 619,1 ha. Esitetyn vesiläjitysalueen pinta-ala on 1,2 ha eli noin 0,04 % kokonaisvesipinta-alasta. Läjityksen samentumavaikutus voi levitä tätä laajemmalle alueelle. Läjitysalueen käyttöä rajoittaa tällä hetkellä myös Saimaan kanavan suu-Puumala väylän väyläalue.

3.4 Selitys ja hakemussuunnitelman muutos

Hakija on toimittanut 2.9.2024 aluehallintovirastoon selityksen ja hakemuksen muuttamisen läjityspaikan osalta.

Muutetun suunnitelman mukaan vesistöläjityksen sijaan kaikki massat läjitetään maalle. Hakija on tehnyt läjityssopimuksen kiinteistönomistajan kanssa massojen sijoittamisesta kiinteistölle 623-428-4-105 Kontinen Niinisaaren lauttarannasta noin 3 km ajomatkan päässä. Läjityspaikalle on aiemmin läjitetty Lintusalontien parannustöistä syntyneitä massoja. Niinisaaren lauttarannasta ruoppausmassat kuljetetaan Lintusalontietä ja edelleen Hietaniementietä läjitysalueelle. Läjitettävä maa-aines kipataan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen urakoitsijan toimesta kuorma-autolla läjitysalueelle alueen omistajan osoittamaan paikkaan. Läjitetyn maa-aineksen muotoilu ja luiskaus läjitysalueella kuuluu alueen haltijalle. Läjityksestä ei laadita erillisiä suunnitelmia. Asiakirjoihin on liitetty uutta läjityspaikkaa koskeva kartta.

Hakija antaa selityksen saapuneiden lausuntojen ja muistutusten osalta seuraavasti.

Puumalan kunnanhallitus

Puumalan kunta on esittänyt lausunnossaan, että ruoppaushanketta ei tulisi toteuttaa, sillä Hätinvirralle on suunniteltu siltaa. Kiinteä yhteys parantaisi saariston liikenneyhteyksiä lossiin verrattuna ja lossin liikennöintikustannuksilta säästyttäisiin. Hakijan näkemyksen mukaan lossiväylän ruoppaus ja lossiyhteyden parantaminen on toissijainen toimenpide Lintusalon saariston liikenneyhteyksien turvaamiseksi, mikäli Hätinvirran sillan rakentamista ei toteuteta lähivuosina.

Ruoppaushankkeen tämänhetkisen aikataulun mukaan hanke toteutetaan vuosina 2025–2026. Hankkeen aikataulu tulee tarkentumaan alkuvuodesta 2025. Hankkeeseen ei ryhdytä, mikäli sillasta tehdään toteutuspäätös ennen kuin ruoppaustöiden toteutus aloitetaan.

Hätinvirran sillan tiesuunnitelma on saanut lainvoiman helmikuussa 2024. Sillan rakentamissuunnittelusta vastaa Väylävirasto. Hankkeelle ei ole vielä myönnetty rahoitusta, joten sillan mahdollinen rakentamisajankohta on vielä tiedossa. Hanke sisältyy Väyläviraston laatimaan väyläverkon investointiohjelmaan, joista viimeisin on laadittu vuosille 2025–2032.

Hanke Yt15123 Hätinvirran lossin korvaaminen sillalla kuuluu investointiohjelman hankeryhmään Muun tieverkon parantaminen ja prioriteetti luokkaan 2, johon kuuluvat toteutusvalmiit tai lähes toteutusvalmiit hankkeet. Sillan kustannusarvio on noin 15,0 M€ ja HK-suhde 2,0. Silloituksen toteutuminen on tästä huolimatta kuitenkin epävarmaa ja riippuu siitä, myönnetäänkö hankkeelle valtion budjettirahoitusta investointiohjelmakautena.

Vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat nykyisellä lossilla noin 0,7 M€. Ennen toteutusta sillalle on laadittava rakentamissuunnitelma sekä haettava vesilupa, mihin kuluu joitakin vuosia. Lisäksi sillan rakentamistöihin kuluu noin kaksi vuotta. Ruoppauksen toteuttaminen ei aiheuta sillan toteuttamista haittaavia muutoksia ja ruopattavat alueet eivät sijoitu suunnitellulle siltapaikalle. Siltahankkeen toteutuspäätös ei ole riippuvainen lossiyhteyden parantamisesta ja ruoppauksen toteuttamisesta.

Koko Suomen maantielauttaliikenteestä vastaavalla Varsinais-Suomen ELY-keskuksella on käynnissä Järvi-Suomen maantielauttaliikennepalveluiden parantaminen ja Hätinvirran lossiväylän ruoppaus on tarkoitus toteuttaa osana tätä kokonaisuutta. Siltapäätökseen saattaa mennä vuosia ja lossiliikenteen jatkuvuus ja turvallisuus pitää varmistaa epävarmuuden vuoksi suunnitelluilla ruoppaustöillä osana nyt käynnissä olevaa kokonaisuutta.

Vaikka ruoppaus nyt toteutettaisiin ja silta rakennettaisiin myöhemmin, jätetään lossien rantarakenteet paikoilleen varayhteydeksi. Kunta on lausunnossa esittänyt hankkeesta syntyvän huomattavaa haittaa liikenteelle. Ruoppauksesta aiheutuvat katkot kohdistuvat kuitenkin pääosin yöaikaan, jolloin liikenne lossilla on vähäistä. Tieliikenteelle syntyvä haitta ei hakijan näkemyksen mukaan tällöin ole huomattava. Ruoppauksia ei tehdä syväväylän alueella ja vesistöläjäytystä syväväylälle on luovuttu, joten syväväylän vesiliikenteelle aiheutuva haitta jää vähäiseksi.

Puumalan saariston osakaskunta 623-876-16-7

Osakaskunta on pitänyt sillan rakentamista Hätinvirralle järkevämpänä kuin lossiyhteyden parantamista. Hakija antaa vastaavan selityksen silta-asiaa koskien kuin Puumalan kunnan lausunnosta. Osakaskunnan esittämiin vesistöläjäytystä koskevaan asioihin hakija toteaa, että massoille on löydetty sijoituspaikka maalta, joten vesistöläjäytystä ei tulla toteuttamaan.

Pohjois-Savon ELY-keskus, kalatalousviranomainen

Hakija ei anna lausunnosta selitystä.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Hakija ei anna lausunnosta selitystä.

Etelä-Savon ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue

Etelä-Savon ELY-keskus on lausunnossaan esittänyt vesistötarkkailun laajentamista hakemuksessa esitetystä. Hakija seuraa hankkeen vesistövaikutuksia aluehallintoviraston lupamääräysten mukaisesti. Vesistöläjäytysten sijaan massat läjitetään maalle, jolloin läjitysalueen tarkkailua ei tule tehtäväksi.

Metsähallitus

Hakija ei anna lausunnosta selitystä.

Järvi-Suomen Energia Oy

Hakija ei anna lausunnosta selitystä.

3.5 Lausunnot

Hakemussuunnitelman muutoksen vuoksi aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta ja Puumalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

3.5.1 Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto

Lausunnossa on todettu, että esitetyn muutoksen johdosta ELY-keskus ei edellytä vesistötarkkailua läjityksen osalta. Suunniteltu uusi läjitysalue sijaitsee vedenhankintakäyttöön soveltuvalla Niinisaaren pohjavesialueella (luokka 2). Alueella on voimassa Puumalan kunnan myöntämä maa-aineslupa, jonka voimassa oloaika päättyy 31.12.2026. ELY-keskus huomauttaa, että pohjavesialueelle läjittämisessä tulee varmistaa, että läjitettävä massa on hyvin vettä johtavaa eikä saa sisältää orgaanista ainesta. Lisäksi tulee huomioida, ettei läjitysmassassa saa olla mitään haitta-aineita, kuten raskasmetalleja ym.

Läjitysmassan soveltuvuus tulee selvittää edustavalla näytteenotolla ennen pohjavesialueelle läjittämistä. Hakemusta tulee täydentää näytteenotto-suunnitelmalla, jonka perusteella voidaan arvioida massan soveltuvuus pohjavesialueelle läjitettäväksi ja ELY-keskus pidättää oikeuden lausua suunnitelmasta.

3.5.2 Puumalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Puumalan kunnanhallitus katsoo, että Hätinvirran ruoppaaminen ja lossin korvaaminen uudella ja isommalla lossilla on yleisen edun vastainen ja hankkeesta saatava hyöty on vähäinen verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämiselle ei näin ollen ole edellytyksiä.

Luvan hakija ei ole esittänyt, mitä kustannuksia ruoppauksesta ja uuden isomman lossin hankinnasta ja ylläpidosta aiheutuisi. Hätinvirran sillan hankkearvioinnin mukaan lossin vuosittaiset tienpitäjälle aiheutuvat ylläpitokustannukset ovat noin 736 000 € (toteuma v. 2021, lähde: ELY-keskus). Sillan valmistuessa lossin vuosittaiset kustannukset poistuisivat. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hankesuunnitelmassa ei huomioida myöskään sitä, että lossiliikenne saattaa sähköistyä. Sillan hankkearvioinnissa todetaan, että ELY-keskus on arvioinut lossiliikenteen sähköistymisen tapahtuvan vuoden 2027 loppuun mennessä, mikäli siltaa ei toteuteta. Sähköistäminen pienentää päästöjä merkittävästi, mutta tarkkaa arviota sähköisen lossin päästöistä ei ole.

Ruoppauksesta aiheutuvat katkot tieliikenteelle ja syväväylälle ovat huomattavat. Ruoppaustoimien ja lossiliikenteen jatkumisen seurauksena ei myöskään poistu liikennöinnissä tapahtuvien katkosten ja odotusajan aiheuttama haitta tieliikenteelle. Tiedossa myös on, että puunuiton lisääntymisessä katkosten määrä tulee kasvamaan.

Ruoppaus aiheuttaa veden samentumisen, mistä aiheutuu haitta alueen runsaalle vapaa-ajan asutukselle, sillä monet alueen loma-asunnoista on ympärivuotisessa käytössä.

Hakija on ilmoittanut muuttavansa hakemusta massojen läjityksen osalta. Vesistöläjityksestä luovutaan ja kaikki massat läjitetään maalle kiinteistölle 623-428-4-105 (Kontinen) Niinisaaren lauttarannasta noin 3 kilometrin ajomatkan päähän. Ruoppausmassoja syntyy yhteensä noin 3 600 m³ ktr ja massat koostuvat keskitiivistä (hiekkä) ja tiivistä maalajeista (sora, moreeni) sekä kivistä. Muutoksen takia hakija esittää, että läjitysalueen osalta vesistötarkkailusta luovutaan. Suunniteltu uusi läjitysalue sijaitsee vedenhankintakäyttöön soveltuvalla Niinisaaren pohjavesialueella (luokka 2).

Suunniteltu läjitys vaarantaisi alueen pohjavesivarannon. Alueella on lainvoimainen Lietvesi-Suur-Saimaa yleiskaava, missä läjitysalue on merkitty kaavamerkinällä EO, maa-ainesten ottoalue. Läjitys olisi siis kaavan vastainen. Hankkeen toteuttaminen edellyttäisi näin ollen yleiskaavan muuttamista. Alueella on voimassa Puumalan kunnan myöntämä maa-aineslupa, jonka on voimassa 31.12.2026 asti. Luvan hakijan hankesuunnitelma sisältää vanhentunutta tietoa, sillä siinä ei huomioida uutta lainvoimaista tiesuunnitelmaa eikä kunnan tekemää kaavapäivitystä.

Liikenne- ja viestintävirasto on 13.12.2023 päätöksellään hyväksynyt liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisen tiesuunnitelman: Mt 15123 Hätinvirran lossin korvaaminen sillalla, Puumala. Tiesuunnitelma sai lainvoiman helmikuussa 2024. Puumalan kunta toteutti kaavapäivityksen siten, että kaava sai lainvoiman kesällä 2023. Tiesuunnitelman mukaan Hätinvirran yli rakennetaan uusi silta, joka korvaa lossiyhteyden. Viisiaukkoisen sillan vapaa alikulkukorkeus on 24,5 m vedenpinnasta, hyödyllinen leveys on 8,0 m ja kokonaispituus noin 413 m. Tien linjaus ja korkeusasema laaditaan siten, että tien liikenneturvallisuus paranee ja nopeustaso säilyy koko matkalla 60 km/h. Kiinteä yhteys mahdollistaa vapaan kulun saariston ja mantereen välillä sekä nopeuttaa ajoneuvoliikenteen liikkumista. Valittu vesiliikenteen alikulkukorkeus ei muuta kaupallisen alusliikenteen nykyisiä olosuhteita.

3.6 Selitys

Hakija on toimittanut 14.11.2024 selityksen aluehallintovirastoon. Hakija antaa selityksen saapuneiden lausuntojen ja muistutusten osalta seuraavasti.

Puumalan kunnanhallitus

Puumalan kunnanhallitus on lausunnossaan katsonut, "että Hätinvirran ruoppaaminen ja lossin korvaaminen uudella ja isommalla lossilla on

yleisen edun vastainen ja hankkeesta saatava hyöty on vähäinen verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämiselle ei näin ollen ole edellytyksiä.”

Varsinais-Suomen ELY-keskus on kilpailuttanut Järvi-Suomen 12 lauttapaikan maantielauttaliikennepalvelut vuosille 2026–2046 ja tehnyt hankintapäätöksen maantielauttaliikenteestä 11.10.2024. Hankintapäätös ei ole vielä lainvoimainen. Tarjouskilpailun voitti Suomen Lauttaliikenne Oy. Hankinnan myötä lossiliikenteen hiilidioksidipäästöt vähenevät Järvi-Suomen lauttapaikoilla 98 % vuosien 2010–2015 keskiarvotasosta, lossien kapasiteetti kasvaa ja palvelun laatu paranee. Liikennesopimuksen on tarkoitus käynnistyä asteittain vuosien 2026–2027 aikana.

Hätinvirran lossin kantavuus nousee uuden sopimuksen myötä 60 tonnista 90 tonniin. Uuden sopimuksen mukainen lossikalusto edellyttää lossiväylän ruoppausta, jolle nyt haetaan lupaa. Hakija pitää merkittävänä yleisenä hyötynä, että uudistuvan lossikaluston myötä lossiliikenteen ympäristöystävällisyys paranee, lossien päästöt vähenevät merkittävästi ja lossiliikenteen palvelutaso paranee. Ruoppauksesta aiheutuvat haitat ovat paikallisia ja tilapäisiä. Hakijan näkemyksen mukaan hankkeesta saatavat hyödyt ovat siis merkittävästi haittoja suuremmat.

Hätinvirran silta

Puumalan kunnanhallitus on lausunnossaan mm. esittänyt, että hakijan hanke on ristiriidassa siltasuunnitelma kanssa, että hakijan ruoppaus siirtäisi Hätinvirralle suunnitellun sillan rakentamista vuosiksi eteenpäin sekä pitänyt yhteiskuntataloudellisesti kannattavimpana ja rationaalisimpana sillan rakentamista Hätinvirtaan. Hakija on antanut ensimmäisen selityspyynnön yhteydessä selityksen Puumalan kunnan lausunnosta koskien Hätinvirralla suunniteltua siltaa. Hakija täydentää selitystä seuraavasti: Hätinvirran lauttaväylän ruoppaus ei sulje pois silloittamisen mahdollisuutta, eikä ole ristiriidassa tieyhteyden kehittämishankkeen kanssa. Vuonna 2026 alkavassa 20-vuoden maantielauttaliikenneteen sopimuksessa on huomioitu silloittamisen mahdollisuus, mikäli silloitushanke saa rahoituksen valtion budjettivaroista. Lauttaliikenne tulee päättymään sillan valmistumiseen ja sopimustekniset mekanismit on luotu yhteistyössä Väyläviraston kanssa huomioiden valtakunnassa olevat 8 kannattavaa silloitushanketta, joista Hätinvirta on yksi potentiaalisimmista. Silloittaminen on tienpitäjän näkökulmasta aina järkevää, mikäli investoinnille on mahdollista saada rahoitus valtion budjetista.

Hätinvirran silloitushanke on mukana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman investointihankkeissa vuosille 2024–2031. Investointi toteutuu riippumatta lauttaväylän kunnossapitoruoppauksesta ja lossiliikenteen kehittämisestä, hankkeen saadessa tarvittavan rahoituksen.

Ruoppaamisella varmistetaan liikenteen jatkuvuus myös siinä tilanteessa, että silloitushankkeelle ei myönnetä poliittisin perustein investointirahaa. Lauttaliikennettä kehitetään ja hankitaan hyvässä yhteisymmärryksessä tienpitoa ohjaavan Väyläviraston sekä alueellisesta teiden hoidosta ja ylläpidosta vastaavan Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa.

Lauttaväylä rantarakenteineen jäävät paikoilleen ja käyttökuntoon myös sillan rakentamisen jälkeen varareittinä, jolloin ruoppaamisella varmistetaan varareitin käytettävyys myös tulevaisuudessa olemassa olevilla suurremmilla losseilla. Lossiliikenteen kehittäminen ei estä silloitushankkeen toteutumista. Lauttaväylän ruoppaus on olemassa olevan infran kunnossapitoa palvellen tämän päivän tarpeita ja tulevaisuuden liikenteen varmentamista.

Ruoppauksesta aiheutuvat katkot tieliikenteelle ja syväväylälle

Puumalan kunnanhallitus on lausunnossaan esittänyt, että ”ruoppauksesta aiheutuvat katkot tieliikenteelle ja syväväylälle ovat huomattavat”. Hakija on antanut liikenteelle aiheutuvasta haitasta selityksen edellisen selityspyynnön yhteydessä. Hakija täydentää selitystä seuraavasti.

Lauttaväylää ruopataan lauttarantojen edustoilta, jolloin ruoppausurakan haittavaikutukset syväväylälle ovat erittäin vähäiset. Ruoppaustoimenpiteet hoidetaan lossiliikennettä mahdollisimman vähän haitaten.

Läjitysalue

Suunnitellusta maaläjitysalueesta Puumalan kunnanhallitus on lausunut seuraavasti: ”Suunniteltu uusi läjitysalue sijaitsee vedenhankintakäyttöön soveltuvalla Niinisaaren pohjavesialueella (luokka 2). Suunniteltu läjitys vaarantaisi alueen pohjavesivarannon. Alueella on lainvoimainen Lietvesi-Suur-Saimaa yleiskaava, missä läjitysalue on merkitty kaavamerkinnällä EO, maa-ainesten ottoalue. Läjitys olisi siis kaavan vastainen. Hankkeen toteuttaminen edellyttäisi näin ollen yleiskaavan muuttamista. Alueella on voimassa Puumalan kunnan myöntämä maa-aineslupa, jonka on voimassa 31.12.2026 asti.”

Maa-aineslupa

Läjitysalueen kiinteistön omistajalla on maa-aineslupa maa-ainesten ottamiseen kiinteistöillä Kontinen 623-428-4-105 ja Umpilampi 623-428-4-115. Luvan on myöntänyt Puumalan kunta 2.8.2016 ja se on voimassa 31.12.2026 saakka. Kokonaisottomäärä on 20 000 m³ ja alin sallittu ottamistaso +78,00 m. Kiinteistön omistajalla oli kyseiselle alueelle aikaisempi maa-aineksen ottolupa, joka oli voimassa 2015 vuoden loppuun. Ottamistoiminnan jälkeen alue metsitetään. Luvan myöntämisperusteissa on katsottu, ettei toiminnasta aiheudu kauniin maisemakuvan turmeltumista,

erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai muita maa-aineslain 3 §:ssä mainittuja haittoja

Kaavoitus

Läjitysalue sijaitsee Lietvesi-Suur-Saimaan osayleiskaavan alueella. Puumalan kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan 8.12.2014. Kaava on laadittu oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Ote kaavakartasta on esitetty kuvassa 1. Suunniteltu läjitysalue on merkitty maa-ainesten ottoalueeksi (EO). Muita kaavamääräyksiä ei ole annettu. Läjitysaluetta ympäröivä alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi rantavyöhykkeellä (M-1) ja lisäksi on annettu taulukossa 1 esitetyt kaavamääräykset. Maa-ainesten ottoalueen eteläpuolella sijaitsee Syrjäluhta, joka on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi (luo).

Suosittelavaa on osoittaa myös alueen käyttötarkoitus maa-ainesten oton loputtua. Yleiskaava-alueilla toteutettavilla toimenpiteillä ei tule vaikeuttaa yleiskaavan toteuttamista. (Ympäristöministeriö 2003). Ottamisaluevaraus ei välttämättä tarkoita sitä, että alueelle saataisiin lupa maa-ainesten ottamiseen. Maa-ainesluvan myöntäminen ratkaistaan maa-aineslupaharkinnan yhteydessä tapauskohtaisesti. Luvan saaminen ei edellytä kaavassa olevaa ottamisaluevarausta (Ympäristöministeriö 2023). Kaavan laatimishetkellä alueella on ollut voimassa kiinteistön omistajan edellinen maa-aineslupa.

Ottamisaluevaraus ei tarkoita, että aluetta olisi käytettävä ainoastaan maa-ainesten ottoon. Ottamistoiminta tulee aikanaan myös päättymään, kun maa-ainesta ei ole enää otettavissa, ja alueen käyttötarkoitus voi tällöin muuttua. Ruoppausmassojen läjitys tehdään maanomistajan suostumuksella huomioiden käynnissä oleva ottamistoiminta. Toiminnan ei voida katsoa vaikeuttavan yleiskaavan toteuttamista.

Pohjavesialue

Suunniteltu läjitysalue sijaitsee Niinisaaren pohjavesialueella. Pohjavesialue kuuluu luokkaan 2, muu vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

Pohjavesialuetta on tutkittu mm. Etelä-Savon kiviaineishuollon turvaaminen -projektin yhteydessä (GTK 2014) sekä Etelä-Savon III-luokan pohjavesialueiden luokittelun tarkastamisen yhteydessä (ESAELY 2018). Pohjavesialueen hydrogeologisia ominaisuuksia kuvataan seuraavasti (Pohjavesitietojärjestelmä POVET): "Niinisaaren pohjavesialue sijaitsee Puumalan kunnan läpi kulkevalla pohjois-etelä -suuntaisella, katkonaisella harjujaksolla, Niinisaarella Saimaan (Pohjoinen Suur-Saimaa - Lietvesi: suuri vähähuuksinen järvi, VHS-luokitus) Niinivedessä ja Luukkolanvirrassa. Pohjavesialue rajautuu kalliomäkiin etelässä ja Niinilampeen koillisessa. Muodostuma koostuu kapeasta ydinharjusta sekä harjulaajentumasta. Kallioilta valuu ja

suotautuu pintavettä muodostumaan. Maa-aines on valtaosin hienoa hiekkaa, muodostuman ydinosaan esiintyy myös karkeampia soraisia kerroksia. Maaperä on paikoin yli 30 metrin paksuinen.

Alueella on ollut ja on edelleen toiminnassa olevaa maa-ainesten ottamistoimintaa. Muodostumisalueen pinta-alaan ja maaperän läpäisevyyteen sekä sadantaan perustuva laskennallinen arvio koko alueella muodostuvan pohjaveden määrästä on vajaa 300 m³/d. Pohjavesi virtaa muodostuman deltaosalta ydinharjuun. Vuosina 1985 ja 2017 tehtyjen tutkimusten perusteella pohjavesialueen harjuosasta löytyy hyvin vettäjohtavia, vedenottoon soveltuvia paikkoja.

Pohjavesi on laadultaan parasta muodostuman ylemmissä kerroksissa, syvemmällä veden happipitoisuus vähenee merkittävästi. Myös kiviaineshuollon tutkimusten maatutkaluotauksissa (GTK, 2014) alueen pohjavesimuodostuman todettiin olevan huomattava.”

Maa-ainesten ottoalueen eteläpäässä on pohjaveden havaintopaikka E3418 Niinisaari. Havaintopaikalta on pohjavesitietojärjestelmän (POVET) mukaan yksi havainto 13.9.2018. Havaittu pohjaveden pinnankorkeus oli +76,55 m (N2000). Maanpinnan korkeus putken kohdalla on +79,20 m (N2000). Pohjavesialue rajautuu Saimaan Lietveteen, jonka keskivedenkorkeus on +76,10 m (N2000). Luoteispuolella sijaitsee Niinilampi, jonka maastokartalla merkitty vedenpinnan korkeusluku on +75,8 m. Niinisaaren pohjavesialueella on tehty luonto- ja maisemaselvitys (Routasuo ym. 2013) Etelä-Savon kiviaineshuollon turvaaminen -projektin yhteydessä (GTK 2014). Alueen arvokkaiksi luontokohteiksi tunnistettiin kangasvuokon kasvupaikka ja maisemaltaan herkkä alue selvitysalueen pohjoisosassa sekä Syrjälundan paikallisesti arvokas luontokohde. Selvityksen suosituksissa todetaan, että selvitysalueen pohjois- ja luoteisosa tulisi rajata maa-ainesten oton ulkopuolelle. (Routasuo ym. 2013).

Lähin Natura 2000-alue Lietvesi (tunnus SACFI0500024) sijaitsee esitetyn läjitysalueen pohjoispuolella Lietvedellä. Etäisyys Natura-alueen rajalle on lyhimmillään noin 420 m. Läjitysalue ei sijoitu Natura-alueelle eikä läjityksestä arvioida aiheutuvan Natura-alueelle ulottuvia vaikutuksia, jotka heikentäisivät alueen suojeluperusteita.

Esitetyn läjitysalueen pinta-ala on noin 0,004 km² eli noin 1 % pohjaveden muodostumisalueen pinta-alasta. Läjitysalue sijoittuu pohjavesialueen reunalle. Läjitysalueen maanpinnan taso on tällä hetkellä noin +79–80 m (N2000). Esitetty läjitysalue sijaitsee yli 50 metrin etäisyydellä lähimmästä vesistöstä eivätkä läjitysmassat pääse valumaan alueelta takaisin vesistöön. Läjitysalueen ja vesistön välille sijoittuu läjitysalueen luoteispuolella rinne ja tie, itäpuolella metsää. Pohjavesialueelle läjittäminen voi olla haitallista erityisesti huonosti vettä johtavien, savisten massojen osalta.

Huonosti vettä läpäisevän maa-aineksen läjittäminen estää osittain happipitoisen sadeveden pääsyn pohjaveteen ja saattaa muuttaa pohjaveden muodostumisolosuhteita. Tässä tapauksessa läjitettävät massat ovat monikeilaluotaus- ja matalataajuusluotausten sekä vanhojen kairaustietojen perusteella keskitiivistä hiekkaa ja tiivistä soraa ja moreenia. Molemmat ovat hyvin vettä johtavia ja orgaanisen aineksen pitoisuus on alhainen.

Massojen läjityskelpoisuus ja mahdollisten haitta-aineiden esiintyminen tutkitaan vielä näytteenottosuunnitelman mukaisesti. Näytteenoton tarkoituksena on varmistaa, että massat soveltuvat pohjavesialueelle läjitettäväksi.

Kun otetaan huomioon, että läjitettävän massan on arvioitu olevan hyvin vettä johtavaa sekä läjitysalueen laajuus ja sijainti suhteessa pohjaveden muodostumisalueeseen, massojen läjittämisestä ei arvioida syntyvän vaikutuksia, jotka vaarantaisivat alueen pohjavesivarannon. Läjitysalue sijoituu arvokkaiden luontokohteiden ulkopuolelle alueelle, joka on voimakkaasti maa-ainesten oton muokkaamaa. Läjitys toteutetaan siten, ettei se vaikeuta maa-ainesten ottoalueen jälkihoitoa ja maisemointia.

Etelä-Savon ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue

Etelä-Savon ELY-keskus on lausunnossaan todennut seuraavasti: "ELY-keskus huomauttaa, että pohjavesialueelle läjittämisessä tulee varmistaa, että läjitettävä massa on hyvin vettä johtavaa eikä saa sisältää orgaanista ainesta. Lisäksi tulee huomioida, ettei läjitysmassassa saa olla mitään haitta-aineita, kuten raskasmetalleja ym. Läjitysmassan soveltuvuus tulee selvittää edustavalla näytteenotolla ennen pohjavesialueelle läjittämistä. Hake-musta tulee täydentää näytteenottosuunnitelmalla, jonka perusteella voidaan arvioida massan soveltuvuus pohjavesialueelle läjitettäväksi ja ELY-keskus pidättää oikeuden lausua suunnitelmasta." Massojen tutkimiseksi laadittu näytteenottosuunnitelma on liitetty asiakirjoihin. Näytteenotto tehdään hyvissä ajoin ennen töiden aloitusta. Tulosten perusteella arvioidaan, onko massa soveltuvaa läjitettäväksi pohjavesialueelle. Lähtökohtaisesti massojen läjityskelpoisuuden arvioinnissa esitetään sovellettavaksi PIMA-asetuksen (VNa 214/2007) kynnysarvoja, sillä kyseessä on pohjavesialue. Tulokset ja arvio toimitetaan ELY-keskukselle niiden valmistuttua.

Hakija on liittänyt selitykseen näytteenottosuunnitelman liitteineen, 2.8.2016 annetun maa-ainesten ottoa koskevan päätöksen koskien tiloja Kontinen 623-428-4-105 ja Umpilampi 623- 428-4-115 sekä otteen Lietvesi-Suur-Saimaan osayleiskaavamerkinnöistä ja -määräyksistä.

4 Vesitalouslupa

Aluehallintovirasto myöntää Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vesilain mukaisen luvan Hätingvirran lauttapaikkojen

ruoppauksille Puumalan saariston osakaskunnan vesialueella 623-876-16-7 ja ruoppausmassojen läjittämiseen maa-alueelle Puumalan kunnassa hake-
muksen ja sen täydennysten mukaisesti.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa
edunmenetystä.

Luvanhaltijan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamää-
räyksiä.

4.1 Lupamääräykset

1. Ruoppaukset on tehtävä seuraavien 30.11.2022 päivättyjen piirustusten mu-
kaisesti:
 - Hätinvirta PIIR.NRO 32012A04.007, 1:500
 - Hätinvirta, poikkileikkaus A-A, B-B, PIIR.NRO 32012A04.008,
1:200/1:200
2. Ruopattavien massojen enimmäismäärä on yhteensä 3 600 m³ktr.
3. Hankkeessa muodostuvat ruoppausmassat on sijoitettava maa-alueelle luval-
liseen paikkaan niin, että ne eivät pääse kulkeutumaan takaisin vesistöön.
Ennen massojen sijoittamista maa-alueelle, on niiden soveltuvuudesta läji-
tykseen varmistuttava näytteenotolla. Näytteenotto on tehtävä 14.11.2024
päivätyn näytteenottosuunnitelman mukaisesti tai Etelä-Savon ELY-keskuk-
sen edellyttämällä tavalla ja edustavat tulokset on toimitettava Etelä-Savon
ELY-keskukselle. Läjitetävistä massoista ei saa aiheutua vaaraa pohjaveden
laadulle.
4. Rakentamisessa syntyvät jätteet on toimitettava laitokseen, jolla on lupa
vastaanottaa ja käsitellä kyseisiä jätteitä.
5. Rakennustyöt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen
käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Ruoppaustöitä ei
saa tehdä saimaannorpan pesintä- ja karvanvaihtoaikaan eikä yleiseen virkis-
tyskäyttöaikaan 1.1.–31.8.
6. Jos työt tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi
jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukai-
sesti.
7. Pohjavesialueella sijaitsevan hankealueen mahdolliset lähteet, lähteiköt ja
pohjavettä pidättävät savikerrokset tulee selvittää ennen ruoppaustöiden
aloittamista sekä tarvittaessa esittää riittävät toimenpiteet mahdollisten hai-
tallisten vaikutusten lieventämiseksi. Alueella mahdollisesti sijaitsevia lähteitä

ja lähteikköjä ei saa vahingoittaa. Pohjavesialueen reunoilla mahdollisesti olevia vettä pidättäviä savikerroksia ei saa puhkoa.

8. Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.
9. Rakennustöiden aikaisia vesistövaikutuksia on seurattava vesinäyttein ruoppausalueiden ylä- ja alapuolelta. Vesinäytteitä on otettava ennen hanketta, hankkeen aikana sekä hankkeen päätyttyä. Näytteenottopaikat on esitettävä ELY-keskukselle ennen hankkeen aloittamista. Vesinäytteistä on analysoitava vähintään sameus ja kokonaisfosfori sekä näkösyvyys kenttämittauksin. Näytteet on otettava 1 m syvyydeltä, vesirungon puolivälistä sekä 1 m pohjan yläpuolelta. Näkösyvyyden mittaamisen osalta on käytettävä siihen soveltuva ohjetta. Näytteet ja näkösyvyyden mittaaminen on otettava ennen töiden aloitusta, töiden aikana vähintään kaksi (2) kertaa sekä kaksi (2) kertaa töiden päättymisen jälkeen (1 vrk ja 3 vrk töiden päätyttyä).

Tulokset tulee raportoida Etelä-Savon ELY-keskukselle töiden lopettamisen jälkeen sisältäen tulosten tarkastelun lisäksi myös laboratoriotulosteet ja kartan havaintopaikkojen sijainnit.

Poikkeuksellisten tilanteiden yhteydessä tai poikkeuksellisista tuloksista tulee ottaa yhteys valvovaan viranomaiseen jo töiden aikana mahdollisten lisänäytteiden tarpeen arvioimiseksi.

Mikäli toimenpiteistä aiheutuu vähäistä suurempaa samentumishaittaa, on ryhdyttävä tarpeen vaatimiin toimenpiteisiin työtapojen muuttamiseksi sellaiseksi, että lisäsamentuminen voidaan ennalta ehkäistä. Lisäksi luvan haltijan tulee pitää kirjaa ruoppaustöiden etenemisestä ja sen aiheuttaman samentuman leviämisestä. Rakennustöistä aiheutuvan samentumisen leviämistä vesistössä on tarkkailtava rakennusaikana päivittäin ja havainnot on kirjattava.

10. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä ja hanke on toteutettava olennaisilta osin neljän vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muutoin lupa raukeaa.
11. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Puumalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille, Väyläviraston sisävesiväylät -yksikölle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille. Saimaan VTS-keskukselle (saimaa.vts@fintraffic.fi) on ilmoitettava töiden alkamisesta vähintään viikkoa aikaisemmin.
12. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Puumalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille sekä Väyläviraston sisävesiväylät -yksikölle.

5 Ratkaisun perustelut

5.1 Vesitalousluvan ratkaisun perustelut

5.1.1 Hankkeen tarkoitus

Hankkeen tarkoituksena Hätingvirran lossiväylän parantaminen. Varsinais-Suomen ELY-keskus vastaa valtakunnallisesti maantielauttaliikenteen järjestämisestä sekä sisävesillä että merialueilla. Tavoitteena on parantaa lossiliikenteen energiatehokkuutta ja vähentää lossiliikenteen ilmastopäästöjä valtakunnallisesti vähintään 50 % vuoteen 2030 mennessä vuosien 2010–2015 keskiarvotasosta. Tähän liittyen Varsinais-Suomen ELY-keskus kilpailuttaa lauttaliikenteen liikennöintiä seuraaville sopimuskausille. Maantielauttaliikenteen hankintastrategian tavoitteena on, että lauttakalusto uudistuu, lauttaliikenteen ympäristöystävällisyys paranee ja lauttapaikkojen painorajoitukset poistuvat. Uudet lautat ovat nykyisiä lauttoja suurempia. Tähän liittyen on tarpeen parantaa ja syventää olemassa olevia lauttaväyliä. Osa reiteistä on jo nyt ahtaita tai matalia.

Hanke ei ole alueella voimassa olevan kaavoituksen vastainen.

5.1.2 Hankkeesta saatava hyöty

Hankkeen merkittävin hyöty on se, että Puumalan lauttapaikan ja Niinisäaren lauttapaikan lossireittiä pystytään liikennöimään uudella suuremmalla ja vähäpäästöisemmällä lossikalustolla. Uuden kaluston myötä lossiliikenteen päästöt pienenevät ja lossin kantavuus kasvaa. Lauttapaikkojen edustan syventäminen ja leventäminen parantaa lauttapaikkojen liikennöityvyyttä ja matalat kohdat saadaan poistettua. Hanke parantaa lossiliikenteen kannattavuutta, sujuvuutta ja turvallisuutta, jotka katsotaan hankkeen yleisiksi hyödyiksi.

5.1.3 Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Hankkeen merkittävimmät haitat ovat ruoppauksen aiheuttama veden samentuminen ja kiintoaineksen leviäminen, järvenpohjan häiriintyminen, melu ja keskeytykset lossiliikenteeseen. Haitat ovat tilapäisiä ja paikallisia.

5.1.4 Oikeus alueeseen

Hakija on ilmoittanut hakemuksen täydennyksessä, että ruoppausmassat sijoitetaan vesistöläjityksen sijasta maa-alueelle kiinteistölle 623-428-4-

105. Hakija on tehnyt sopimuksen kiinteistönomistajan kanssa massojen läjittämisestä.

5.1.5 Luonnonarvot ja vesienhoitosuunnitelma

Hankealueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita.

Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa vähintään hyvä ekologinen ja hyvä kemiallinen tila vesimuodostumissa viimeistään vuonna 2027. Hanke ei ennalta arvioiden vaaranna Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa 2022–2027 eikä Etelä-Savon pinta- ja pohjavesien hoidon toimenpideohjelmassa 2022–2027 Lietvedelle esitettyä erinomaisen tilan säilymisen tavoitetta.

Hanke on suunniteltu toteutettavaksi saimaannorpan pesintä- ja karvanvaihtoajan ulkopuolella. Lupapäätöksen mukaan toteutettuna hankkeesta ei arvioida aiheutuvan häiriötä tai haittaa saimaannorpalle. Hankealueelta ei ole myöskään tiedossa muuta sellaista lajistoa, jolla olisi hankkeeseen vaikutuksia.

Hankkeella ei ole vaikutuksia ekologiseen tilaan eikä sen osatekijöihin, koska hankkeen vaikutukset ovat työnaikaisia ja rajoittuvat suppealle alueelle.

Ruoppauksista syntyvät massat voidaan läjittää maa-alueelle edellyttäen, että massat ovat soveltuvia alueelle läjitettäväksi.

5.1.5.1 Intressivertailu

Asiassa saadun selvityksen perusteella hankkeesta koituu yleiselle ja yksityiselle edulle vähäisiä menetyksiä. Hankkeesta koituu yleiselle ja yksityiselle edulle huomattavaa hyötyä. Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin, joten luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa.

5.2 Lupamääräysten perustelut

Luvassa on annettu tarpeelliset ja tavanomaiset määräykset töiden suorittamisesta, työnaikaisten haittojen ja edunmenetysten minimoinnista, tarkkailusta sekä aloittamis- ja valmistumisilmoituksista.

6 Vastaus lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin

Aluehallintovirasto ottaa Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen, Museoviraston, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Väyläviraston sisävesiväylät -yksikön sekä Puumalan kunnanhallituksen ja ympäristönsuojeluviranomaisen vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

Hakija on hakemuksesta annettujen lausuntojen ja muistutuksen vuoksi muuttanut hakemustaan siten, että vesiläjitystä ei toteuteta. Massat läjitetään kokonaisuudessaan maa-alueelle. Hankkeen vaikutukset pohjaveteen, vesiluontoon ja saimaannorpalle on minimoitu antamalla tarpeelliset lupamääräykset.

7 Sovelletut säännökset

Vesilain (587/2011) 2 luvun 7 §, 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5, 6, 7, 8, 10, 11 ja 18 §

8 Käsittelymaksu

Käsittelymaksu on 4 800 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista heinä-joulukuussa vuonna 2023 annetun valtioneuvoston asetuksen (876/2023) mukaisesti. Asetuksen liitteen kohdan 3.3 taulukon mukaan ruoppausta ja vesialueen täyttöä (2 000–4 000 m³ ktr) koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 4 800 euroa.

9 Tiedottaminen

9.1 Päätös

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Puumalan kunta
Puumalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Väylävirasto, sisävesiväylät -yksikkö

Museovirasto

Suomen ympäristökeskus

9.2 Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Puumalan kunnan verkkosivuilla.

10 Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

11 Liite

Valitusosoitus

12 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Emil Kuosmanen. Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Tomi Puustinen.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **22.4.2025**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia

prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.

- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähtetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja ISAVI/11866/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/11866/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kuosmanen Emil 13.03.2025 11:59

Ratkaisija Puustinen Tomi 13.03.2025 11:42